

VALMISTELUVAIHEEN VASTINEET

Julkinen versio

Otanmäki–Humpinsuo osayleiskaava Kajaani

17.11.2025

Tähän asiakirjaan on koottu Otanmäki–Humpinsuo osayleiskaavan kaavaluonnoksesta ja muusta valmisteluaineistosta saatu palaute. Kaavaluonnos oli nähtävillä 5.4.–5.5.2025. Aineistosta saatiin 14 lausuntoa ja 10 mielipidettä. Mielipiteitä oli mahdollista toimittaa sekä sähköpostilla, kirjeellä ja suullisesti. Verkossa julkaistun kyselylomakkeen kautta jätti lisäksi 24 henkilöä mielipiteensä.

LAUSUNNOT.....	2	Otanmäen metsästäjät 15.4.2025.....	19
Vuolijoen riistanhoitoyhdistys 3.4.2025.....	2	Yksityishenkilö 25.4.2025.....	20
Telia Finland Oyj 24.4.2025.....	2	Yksityishenkilö 25.4.2025.....	20
Kainuun ympäristöterveyspalvelut 25.4.2025.....	2	Yksityishenkilö 27.4.2025.....	20
Tukes 25.4.2025.....	3	Suullinen mielipide, yksityishenkilö 28.4.2025.....	20
Kainuun liitto 29.4.2025.....	3	Yksityishenkilö 29.4.2025.....	21
Metsähallitus 30.4.2025.....	4	OX2 Finland Oy 5.5.2025.....	21
Kajaanin Vesi -liikelaitos 30.4.2025.....	5	Vapo Terra Oy / Neova Oy 5.5.2025.....	21
Kainuun museo 2.5.2025.....	6	Pohjan Voima Oy 11.8.2025.....	23
Kajave 5.5.2025.....	8		
Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry & Suomen luonnonsuojeluliiton Kajaanin yhdistys ry 5.5.2025.....	8	VERKKOLOMAKKEEN KAUTTA TOIMITETUT MIELIPITEET TEEMOITTAIN	25
Fingrid Oyj 5.5.2025.....	10	Kaava-alueen laajuus.....	25
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 5.5.2025.....	10	Luonto	25
Kainuun ELY-keskus 6.5.2025.....	11	Virkistysalueet ja -kohteet	25
Luonnonvarakeskus 15.4.2025.....	17	Tuulivoima	26
		Kaivostoiminta.....	26
MIELIPITEET	19	Teollisuustoiminnan vaikutukset asutukselle ja muille toiminnoille.....	26
Vuolijoen Reserviläiset ry 14.4.2025.....	19	Liikenne ja reitit	26
		Elinvoima	27
		Ampumarata	27

Huomioitavaa: palautteista on poistettu henkilötiedot. Lisäksi lausuntojen alussa olevat johdannot on jätetty pois, mikäli ne ovat ainoastaan referoineet kaavaprosessia tai kaavan sisältöä.

LAUSUNTO	VASTINE
<p>Vuolijoen riistanhoitoyhdistys 3.4.2025</p> <p>Vuolijoen riistanhoitoyhdistyksen toiminnan kannalta keskeinen asia Otanmäki-Humpinsuo osayleiskaavaluonnoksessa on Otanmäen ampumarata. Vuolijoen riistanhoitoyhdistys järjestää vuosittain ampumaradalla ampumakokeita, jotka kuuluvat riistanhoitoyhdistyksen lakisäätöihin tehtäviin. Vaihtoehtoisista ampumarataa ampumakokeiden järjestämiseen ei ole, joten pidämme välttämättömänä, että ampumarata on huomioitu vähintään kaavaluonnoksen mukaisesti myös lopullisessa kaavapäätöksessä omalla kaavamerkinnällään, jotta voimme hoitaa lakisäätöistä tehtäväämme.</p> <p>Otanmäen ampumarata on erittäin tärkeä kaikille entisen Vuolijoen kunnan alueen metsästäjille ja urheiluampujille. Otanmäen ampumarata on entisen Vuolijoen kunnan ja sen välittömän lähialueen ainoa ampumarata, jossa on mahdollisuudet harjoitella ja harrastaa ammuntaa turvallisesti ja monipuolisesti nykyaikaisten vaatimusten mukaisessa ympäristössä.</p> <p>On myös tärkeää, että lopullisessa kaavapäätöksessä huomioidaan ampumaradan toiminnan kehittämismahdollisuudet niin, etteivät ampumaradan lähialueiden merkinnät vaikeuta tarpeettomasti ampumaradan kehittämistä. Kaavamerkinnoissa on huomioitava erityisesti turvallisuuskohdat.</p>	<p>Ampumarata on osoitettu kaavassa omalla kaavamerkinnällään (EA) ja näin voidaan osaltaan turvata sen käyttötarkoitus ja kehittämismahdollisuudet myös jatkossa. Ampumaradan ympärille on osoitettu riittävä maa- ja metsätalousalue toiminnan suojavyöhykkeeksi. Ampumaradasta koilliseen osoitettua TY-1-alueen rajausta ja ajoyhteyttä on muutettu ehdotukseen huomioiden toimintojen turvaetäisyydet.</p>
<p>Telia Finland Oyj 24.4.2025</p> <p>Telia Finland Oyj:llä ei ole huomauttamista Otanmäki – Humpinsuo osayleiskaavan luonnokseen.</p>	<p>Lausunto ei aiheuta toimenpiteitä osayleiskaavaan.</p>
<p>Kainuun ympäristöterveyspalvelut 25.4.2025</p> <p>[Lausunnon alussa ollut kaavan sisällön kuvaus poistettu.]</p> <p>Terveystieteiden tutkimuskeskus on tutustunut kaava-asiakirjoihin ja toteaa lausuntonaan, että osayleiskaavaluonnoksessa on otettu riittävästi huomioon terveydensuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvat asiat.</p> <p>Suunnittelualueella ei ole vakinaista asutusta eikä loma-asutusta. Asutus keskittyy Otanmäen taajamaan, Vuottolahteen sekä Oulujärven rannoille. Vuorokkaan asuinalue sijoittuu suunnittelualueen välittömään läheisyyteen koillisessa Kokkolantien molemmin puolin. Vuolijoen taajama sijaitsee suunnittelualueesta luoteeseen noin 8 km etäisyydellä.</p> <p>Kaavaluonnoksessa on melu huomioitu yleisissä kaavamääräyksissä. Lisäksi kaavamerkinnöillä on pyritty lieventämään suunniteltujen toimintojen vaikutuksia lähiasutukseen. Tarkemmassa suunnittelussa tulee meluasiat ottaa edelleen huomioon ja tarvittaessa toteuttaa meluntorjuntaratkaisuja melutasojen pienentämiseksi.</p> <p>Mahdolliseen lisääntyneeseen liikenteen aiheuttamaan meluun ja tärinäan voidaan vaikuttaa tarvittaessa nopeusrajoituksia alentamalla ja varaamalla riittävät suoja-alueet myös asutuksen suojaksi.</p>	<p>Lausunnon mainitut tarkempia suunnittelutasoja koskevat asiat huomioidaan soveltuvilta osin asemakaavoituksen yhteydessä. Viireillä oleva asemakaava kattaa pienen osan osayleiskaava-alueesta.</p>

LAUSUNTO

Alueen länsireunalla on siviilikäytössä oleva ampumarata (EA) ja sen ympärillä ampumaradan ohjeellinen melualue. Ampumaradan ja TY-1 korttelin väliin jää kapea M-3 alue, jonka osalta tulee jatkosuunnittelussa selvittää, riittääkö se estämään ampumamelun leviämistä asutuksen suuntaan. Rakentamisvaiheessa puustoa joudutaan kuitenkin poistamaan alueelta. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon TY-1 korttelin mahdollisten rakennusten sijoittaminen siten, että melun leviäminen asutuksen suuntaan voidaan estää tai vastaavasti miettiä muita meluntorjuntarakenteita. Myös ampumaradan turvallinen käyttö on huomioitava suunnitelmissa.

Kaava-alueella ei esiinny happamia sulfaattimaita eikä mustaliusketta eikä kaava-alue sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle.

Kaava-alueella on sortumavaarallisia alueita johtuen vanhoista kaivostoiminnoista, jotka aiheuttavat turvallisuusriskin, mikä on huomioitava jatkosuunnittelussa.

Mahdollisen hukkalämmön hyödyntäminen tulee selvittää tarkemmin kaavaselostukseen suunnittelun edetessä.

Sähkösiirron osalta tulisi jatkosuunnittelussa selvittää yhteiskäyttöpölväiden mahdollisuus, jolla voidaan vaikuttaa johtokäytävien leveyteen ja näin lieventää mahdollisia vaikutuksia asutukseen nähden.

Muutoin ei terveydensuojeluviranomaisella ole huomautettavaa Otanmäki-Humpinsuo osayleiskaavan luonnokseen.

VASTINE

Yleiskaavalla osoitetaan yleispiirteisesti kaava-alueen toimintojen käyttötarkoitukset ja yhteensovittaminen sen mittakaavan mukaisesti.

Alueiden jatkosuunnittelussa niin asemakaavoituksessa kuin toteutus-suunnittelussa tutkitaan ja varmistetaan rakennusten sijoittuminen siten, että huomioidaan turvallisuuskysymykset ja melun torjunta.

Sortumavaaralliset alueet, mahdollisen hukkalämmön hyödyntäminen ja lausunnossa mainitut yhteiskäyttöpölväät huomioidaan jatkosuunnittelussa.

Yleisiin määräyksiin on lisätty, että uusien ilmajohtojen toteutuksessa tulee pyrkiä yhtenäispylväisiin.

Tukes | 25.4.2025

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut [...] lausuntopyyntöönne. Tukes antaa lausuntonsa kemikaaliturvallisuuksilainsäädännön näkökulmasta (390/2005).

Osayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa teollisuusalueen rakentuminen valtatie ääreen. Kaavaluonnoksessa suurin osa teollisuustoiminnoille osoitetuista alueista on varustettu kaavamerkinnällä T-kem, joka on tarkoitettu vaarallisia kemikaaleja laajamittaisesti käsittelevien ja varastoivien laitosten sijoittamiseen.

Kaavaselostuksessa (kohta 7.2.6) on tehty suojaetäisyystarkastelua käyttäen Tukesin Tuotantolaitosten sijoittaminen -oppaassa esitettyjä suojaetäisyystaulukoita. Tukes huomauttaa, että kyseiset suojaetäisyystaulukot on tarkoitettu sovellettaviksi vain vähäistä vaarallisten kemikaalien käsittelyä harjoittavien laitosten sijoittamisessa.

Mikäli suunnittelualueelle sijoittuu laajamittaista vaarallisten kemikaalien käsittelyä harjoittavia laitoksia, on riittävät etäisyydet herkkiin kohteisiin ja asutukseen, kuten Otanmäen taajamaan, määritettävä laitoskohtaisiin onnettomuusmallinnuksiin tai arvioihin perustuen. Kaavamerkinnästä riippumatta Tukes arvioi lupakäsittelyssään laitoksen sijoittamisen edellytykset huomioiden mahdollisten onnettomuuksien seuraukset ja niiden ulottumisen laitosalueen ulkopuolelle. Asian olisi hyvä käydä riittävän selkeästi ilmi kaavaselostuksessa.

Tukesin näkemyksen mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien selvitysten perusteella.

Kaavaselostusta täsmennetään lausunnossa mainitulta osalta.

Kainuun liitto | 29.4.2025

Osayleiskaavaluonnos ja sen kaavaselostus on laadittu selkeästi. Kaavaselostuksessa on huomioitu voimassa olevan maakuntaohjelman tavoitteet ja uuden maakuntaohjelman valmistelu. Maakuntakaavatilanne sekä suunnittelualuetta koskevat maakuntakaavamääräykset ja -merkinnät on kuvattu pääasiassa riittävästi. Kainuun liitto pyytää huomioimaan kaava-aineistossa koko maakuntakaava-alueen koskevat yleismääräykset mm. liikenneturvallisuuden, muinaisjäännösten ja muun arkeologisen kulttuuriperinnön sekä energiansiirron osalta. Osayleiskaava-aineistossa mainittu Talaskankaan

Kaavaselostukseen täydennetään kaava-alueen kannalta relevantit koko maakuntakaava-alueen koskevat yleismääräykset ja tieto siitä, että Talaskangas on lisäksi matkailun kannalta merkittävä luonnorauha-alue.

LAUSUNTO

luonnonsuojelu- ja Natura 2000 verkoston alue on osoitettu myös matkailun kannalta merkittävänä luonnonrauha-alueena Ira maakuntakaavassa.

Lausunnoilla olevan osayleiskaavaluonnoksen kaavaselostuksessa on arvioitu osayleiskaavan suhdetta maakuntakaavoitukseen. Arvion perusteella osayleiskaavan ratkaisu vaikuttaa jossain määrin maakuntakaavassa osoitettujen toimintojen sijaintiin ja laajuuteen, mutta kokonaisuutena osayleiskaavan ratkaisut eivät vaikeuta maakuntakaavan toteuttamista.

Maakuntakaavassa 2020 on osoitettu merkinnällä t teollisuus ja varastoalueet, eli maakunnallisesti merkittävä Kajaanin Tihenniemen teollisuusalue sekä seudullisesti merkittäviä, taajamarajausten ulkopuolella sijaitsevia teollisuus- tai varastotoimintojen alueita. Lisäksi maakuntakaavassa 2020 ja vaihemaakuntakaavassa 2030 on osoitettu t/kem merkinnällä teollisuus ja varastoalueet, joille saa sijoittaa merkittäviä, vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia. Teollisuutta on käsitelty myös maakuntakaavan keskusta- ja taajamatoimintojen alueiden yhteydessä. Otanmäki-Humpinsuon alue sijaitsee maakuntakaavan t ja t/kem alueiden ulkopuolella. Alueen maakuntakaavallisia tarpeita on mahdollista arvioida seuraavissa maakuntakaavaprosesseissa, joiden teemat ja aikataulu tarkentuvat myöhemmin.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa osayleiskaavan luonnoksesta.

VASTINE

Maakuntakaavassa harvoin on ennen hanketietoja esitetty t-kohde-merkintöjä, yleisesti maakuntakaavoissa merkinnät ovat toiminnassa olevilla tai sijoitus päätöksen tehneillä ja kuntakaavoituksessa olevilla kohteilla. Siten on luonnollista, ettei voimassa olevassa kaavassa ole voitu tätä hanketta osoittaa, mutta kuten lausunnossa todetaan ratkaisu ei vaikeuta maakuntakaavan toteutumista ja voidaan huomioida tarvittaessa seuraavissa maakuntakaavan uudistamisprosesseissa. Sopeutumista maakuntakaavan kokonaisuuteen avataan myös kaavaselostuksessa.

Metsähallitus | 30.4.2025

Huomioitavaa lausunnosta: Lausunto on osittain salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom. 14 kohta). Lausunto julkaistaan salassa pidettävässä vastineraportissa kokonaisuudessaan, kun taas julkisesta raportista on poistettu salassa pidettävä osuus.

Kajaanin kaupunginhallitus on kokouksessaan 25.3.2025 § 61 päättänyt asettaa Otanmäki-Humpinsuo osayleiskaavan luonnosvaiheen aineiston ja kaavaluonnoksen AKL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville. Metsähallitus on tutustunut luonnokseen ja antaa lausunnon valtion maa- ja vesiomaisuuden haltijana ja hoitajana. Metsähallitus harjoittaa toimialallaan liiketoimintaa ja hoitaa sille säädettyjä julkisia hallintotehtäviä. Julkisiin hallintotehtäviin kuuluu valtion perustettujen luonnonsuojelualueiden ja suojeluun varattujen alueiden hallinta ja hoito. Lisäksi Metsähallitus on tiettyjen lajien, kuten saimaannorpan ja maakotkan valtakunnallisesta seurannasta ja suojelun edistämisestä vastaava taho.

Metsähallitus huomauttaa, että merkintöjen M-3 ja M-4 määräysteksteissä (Kuva 1.) ohjeistus metsänkäsittelystä: "Metsän käsittely maisemassa selvästi erottuvilla alueilla ja tiestön varsilla tulee tehdä avohakkuuta välttäen" sekä määräystekstien "...maisemassa selvästi erottuva alue..." ovat subjektiivisia käsitteitä, joita toimijan tai kaavamääräysten noudattamista valvovan tahon on mahdotonta määrittää. M-4 (Kuva 2.) merkinnän osalta määräyksissä on myös todettu, ettei alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka heikentävät alueen läpi osoitettua ekologista käytävää. Määräyksissä ei kuitenkaan todeta, mitkä toimenpiteet ovat sallittuja ja mitkä kiellettyjä. Määräysteksti on tulkinnanvarainen, eivätkä esimerkiksi metsätaloustoimenpiteet heikennä eliölajien liikkumista alueiden välillä. Maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi osoitetuilla alueilla ei kaavamääräyksiin pidä ottaa kantaa siihen, millaisilla menetelmillä metsätaloutta niillä tulisi harjoittaa. Alueilla on pitkä metsätaloushistoria ja niitä on esimerkiksi kattavasti ojitettu metsätalouden tarpeisiin. Osayleiskaavaluonnoksen merkinnät M-3 ja M-4 tulee poistaa ja korvata ne merkinnällä M. Määräystekstit avohakkuiden välttämisestä ja ekologista käytävää heikentävien toimenpiteiden kieltämisestä tulee poistaa merkinnöiltä. Lisäksi Metsähallitus esittää, että VL-2 merkintä Pirttimäen alueella MU-merkinnäksi (Kuva 3.).

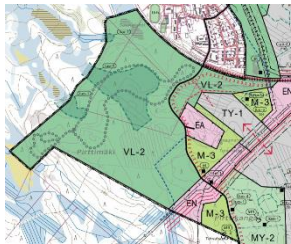
Pelkkä M-merkintä ei anna tietoa alueen erityispiirteistä, jotka on mahdollista ottaa huomioon metsälain puitteissa.

VL-2 merkintä muutetaan lausunnon mukaisesti MU-merkinnäksi.

LAUSUNTO

VASTINE

Kuva 1.

Kaavan lähivaikutusalueella sijaitsevat Metsähallituksen hallinnassa olevat Talaskankaan Natura-alue (SAC/SPA) ja Otannevan Natura-alue (SAC). Talaskankaan Natura-alueesta suurin osa sisältyy Talaskankaan luonnonsuojelualueeseen ja Otannevan Natura-alue tullaan perustamaan luonnonsuojelulain mukaiseksi suojelualueeksi lähivuosien aikana.

Kaavaselostuksen mukaan Natura-alueille laadittaneen luonnonsuojelulain mukaiset Natura-arvioinnit suunnitelmien tarkentuessa, riippuen kaavan toteutumisesta. Metsähallitus antaa lausuntonsa Natura-arvioinneista niiden valmistuttua kaavoituksen edetessä.

Metsähallitus on vuokrannut pitkäaikaisella määräaikaisella maanvuokrasopimuksella Ryyinänen-järven rannalta lomarakennuspaikan (kuva 1). Vuokra-alueella sijaitsevat vuokralaisen omistamat rakennukset. Metsähallitus on toimittanut vuokralaisen yhteystiedot kaavan laatijalle ja toivoo, että vuokralainen tulee kuulluksi kaavaprosessisin yhteydessä. Kaavaluonnoksessa vuokra-alueelle on osoitettu VL-2 ja uimaranta merkinnät. Metsähallitus esittää, että yleiseen käyttöön osoitettuja varaukset poistetaan yksityiseen lomarakennus käyttöön vuokratulta alueelta. Kaavakartalla esitetty W-alue ei löydy kaavamääräyksistä.

Kuva 1. Ryynänen-järven rannalta vuokrattu lomarakennuspaikka

Muilta osin Metsähallituksella ei ole lausuttavaa kaavaluonnoksesta.

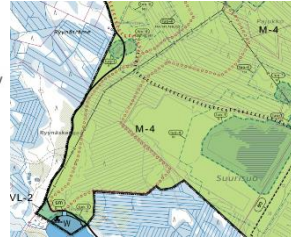
Metsähallitus pyytää, että lausuntoon lähetetään vastine sähköpostiosoitteeseen kirjaamo@metso.fi

M-3

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.
Alue varataan pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueelle voidaan rakentaa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja rakennuksia ja rakennelmia. Aluetta voidaan käyttää myös ulkoilu- ja virkistystarkoituksiin pääasiallista käyttötarkoitusta kohtuuttomasti vaikeuttamatta. Metsän käsittely maisemassa selvästi erottuvilla alueilla ja tiestön varsilla tulee tehdä avohakkuuta välttämättä.

M-4

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.
Alue varataan pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueelle voidaan rakentaa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja rakennuksia ja rakennelmia. Aluetta voidaan käyttää myös ulkoilu- ja virkistystarkoituksiin pääasiallista käyttötarkoitusta kohtuuttomasti vaikeuttamatta. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka heikentävät alueen läpi osoitettua ekologista käytävää. Metsän käsittely maisemassa selvästi erottuvilla alueilla ja tiestön varsilla tulee tehdä avohakkuuta välttämättä.

Kuva 3.

Natura-arviointi tehdään tarvittaessa YVA:n laatimisen yhteydessä.

Kaava-alueen rajausta on muutettu lausunnon perusteella.

Kaupunki toimittaa vastineen lausuntoon ehdotusvaiheen aineistossa.

LAUSUNTO

Suunniteltu osayleiskaava-alue ei kuulu minkään Kajaanissa toimivan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueisiin. Otanmäen asemakaava-alue ja Vuorokkaan kylä kuuluvat Kajaanin Vesi -liikelaitoksen erillisiin talousveden ja jäteveden toiminta-alueisiin. Suunnittelun kaava-alueen pohjoisosan halki valtatie 28 pohjoispuolella kulkee Otanmäki-Kajaani -siirtoviemäri ja -yhdysvesijohto ja alueen länsiosan läpi kulkee raakavesijohto. Muuta vesihuoltoa alueella ei sijaitse.

Kaavoitettavaksi suunniteltu teollisuusalue on niin suuri ja sisältää niin paljon rakennusoikeutta, että sinne sijoitettavan toiminnan vedentarve ja tuotetun jäteveden määrä ovat niin suuret, että Kajaanin Vesi -liikelaitoksen suunnitellulla kaava-alueella ja sen läheisyydessä oleva vesihuoltokapasiteetti ei todennäköisesti tule riittämään. Siirtoviemäri toimii jo nyt kevään vuotovesien aikana kapasiteettinsa ylärajoilla. Kajaanin Vesi mallintaa parhaillaan vesihuoltoverkostojensa kapasiteettia, mutta on todennäköistä, että mikäli kaava toteutuu ja alue liitetään Kajaanin Vesi -liikelaitoksen toiminta-alueisiin, aiheuttaa se Kajaanin Vedelle merkittäviä investointeja vesihuoltokapasiteetin lisäämiseksi. Alueelle sijoittuvan toiminnan suunnittelussa tulisikin pyrkiä käyttämään tarvittavan prosessi- ja paloveden yms. lähteenä mahdollisuuksien mukaan muita vesilähteitä kuin talousvettä ja käytettyinä näitä vesiä tai hulevesiä ei saa johtaa Kajaanin Veden jätevesiviemäriin.

Suunnittelualueen länsiosan halki kulkevaa raakavesijohtoa esitetään siirrettävän siten, että mm. nykyisen ampumaradan kohdalla olisi rakennettava uutta raakavesijohtoa noin 900 metriä. Raakavesijohdon siirto suunnitteluineen ja muine toimenpiteineen tulee toteuttaa hankkeeseen ryhtyvän kustannuksella ja uudelle linjaukselle tulee hankkia sijoitusluvut ja rasitteet.

Kajaanin Vesi -liikelaitoksella ei ole kaavaluonnoksesta tässä vaiheessa muuta lausuttavaa.

VASTINE

Merkitään tiedoksi.

Mallinnuksen valmistuttua kaupunki järjestää työneuvottelun jatko-suunnitelman laatimiseksi. Kaavaehdotuksen liitteeksi on tehty vesi-huoltoselvitys.

Kainuun museo | 2.5.2025

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualueella ei sijaitse valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita eikä maisemia. Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) Otanmäen kaivosyhdyskunta. Lähimmillään RKY-alueen raja sivuaa suunnittelualueen rajaa suunnittelualueen luoteiskulmassa. Kainuun Museo katsoo, ettei suunnitelmilla ole vaikutusta Otanmäen RKY-alueen arvoihin.

Arkeologia

Osalle Otanmäki-Humpinsuo osayleiskaava-aluetta on tehty arkeologinen inventointi 2024. (Mikroliitti Oy, 2024) Kainuun Museo on tarkastanut inventointiraportin ja vienyt maastohavainnot muinaisjäännösrekisteriin. Inventoinnissa havaittiin neljä muinaismuistolain (1963/295) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä. Kohteet on luetteloitu kaavaselostuksessa ja kaavakartassa.

Inventoinnin jälkeen on osayleiskaavan alue laajentunut. Kainuun Museolla on ollut käytössään Museoviraston ja Oulun yliopiston yhteistyössä tuottama LIDARK-laserkeilausaineisto, joka tunnistaa automaattisesti laserkeilausdatasta tervahautoja ja hiilimiiluja. Hankkeessa on käytetty maanmittauslaitoksen tuottamaa tarkempaa Kansallisen laserkeilausohjelman

LAUSUNTO

VASTINE

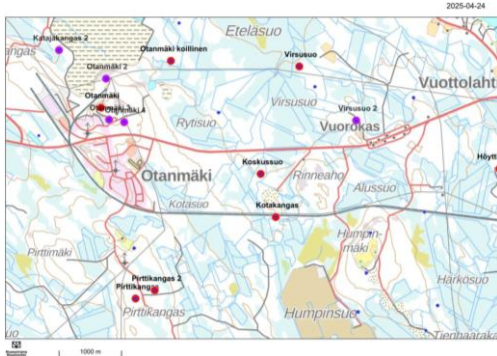
(2020-) mukaista 5p/m² laserkeilausaineistoa. Hankealueella sijaitsee useita LIDARK-aineiston tunnistamia mahdollisia muinaisjäänköksiä. Näitä kohteita ei arkeologi ole tarkastanut maastossa.

LIDARK-aineiston tunnistamia mahdollisia muinaisjäänköksiä havaittiin ainakin Humpinsuolla, Hoikansuolla ja Rytisuolla sekä ampumaradan itäpuolella ja Laajakorven eteläpuolella junaradan lähellä. Kaava-alueen pohjoisosassa sijaitsee LIDARK-aineiston tunnistama mahdollinen muinaisjäänköns Virsusuo 2, mjrek. 1000054167. Tämän lisäksi Ryynäsentien varrella, aivan hankealueen rajalla tai välittömässä lähimaastossa sijaitsee useampi mahdollinen muinaisjäänköns. (kartta 1 ja kartta 2)

Kohdekuvaus löytyy muinaisjäänkönsrekisteristä osoitteesta: <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000054167>

Kainuun Museon katsoo, että koko osayleiskaava-alueelle on tehtävä arkeologinen inventointi, kuten kaavaselostuksessa on jo suunniteltu. Inventointiin kuuluu erilaisten muinaisjäänkönsryppien potentiaalisiksi katsottujen maastonkohtien tarkastaminen ja LIDARK-aineiston tunnistamien mahdollisten muinaisjäänkönsien tarkastus. LIDARK-aineiston sijaintitietoja saa tarvittaessa Kainuun Museolta. Esitöihin on kuuluttava myös koko kaava-alueen tarkastaminen Maanmittauslaitoksen valtakunnallisella tiheällä laserkeilausaineistolla 5 p /m². Inventoinnissa pitää tarkastaa ja dokumentoida kohteen Ryynänen 3, 1000029959, kunto. Kaavoituksella pystytään turvaamaan arkeologisen kulttuuriperinnön, kiinteiden muinaisjäänkönsien ja muiden arkeologisten kohteiden suojelu. Inventoinnin jälkeen Kainuun Museolle on toimitettava raportti tarkastettavaksi, jolloin saadaan arkeologiset havainnot myös muinaisjäänkönsrekisteriin.

Kainuun Museolla ei ole muuta huomautettavaa suunnitelmiin.

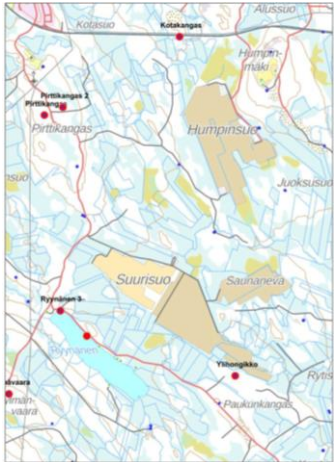
Kartta 1. Karttaan on merkitty punaisella pallolla kiinteät muinaisjäänköns, lilalla pallolla mahdolliset muinaisjäänköns ja sininen pieni pallukka on LIDARK-aineiston tunnistama tervahauta tai hiilimiilu.

Kohteet on tarkistettu lausunnon mukaisesti maastokaudella 2025, inventointiraportti on selostuksen liitteenä 6b ja havaitut kohteet osoitettu kaavaehdotuksessa.

LAUSUNTO

VASTINE

Kartta 2. Karttaan on merkitty punaisella pallolla kiinteät muinaisjäänneet, lilalla mahdolliset muinaisjäänneet ja sininen pieni pallukka on LIDARK-aineiston tunnistama tervahauta tai hiilimiilu.

Kajave | 5.5.2025

Osayleiskaavaluonnoksen alueella sijaitsee Kajaven 110kV voimajohtoja, 20kV ja 0,4kV ilmajohtoja sekä maakaapeleita. Mikäli osayleiskaava aiheuttaa Kajaven johdoille siirtotarpeita, maksaa työntilaaaja kustannukset yleisen aiheuttamisperiaatteen mukaan.

Kajavella ei ole muuta lausuttavaa asemakaavan muutoksesta.

Merkitään tiedoksi kaavan laatimista varten.

Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry & Suomen luonnonsuojeluliiton Kajaanin yhdistys ry | 5.5.2025

Kajaanin innovaatioekosysteemin palvonnan yhteydessä on myös otettava huomioon todellisen elävän luonnon ekosysteemin säilyttäminen mm. boreaaliset havumetsät, aapasuot ja vesistöt.

Kaavaselostuskin kertoo sivulla 26: *“Otanmäki, joka sijaitsee Oulujärven eteläpuolella, lukeutuu Oulujoen vesistön latva-alueisiin. Alueella on useampia pienempiä järviä ja virtavesistöjä, joista osa sijaitsee lähellä suunniteltua kaava-aluetta. Oulujärveen laskevia sivujokia suunnittelualueen lähiympäristössä ovat mm. Vuolijoki, Vimpelinjoki, Vuottajoki ja Mainuanjoki. Latva-alue on tärkeä luonnon monimuotoisuuden kannalta, sillä se toimii monen eläinlajin elinalueena ja lisääntymispaikkana. Alueen vesistöt tarjoavat elinympäristön erityisesti vesilinnuille ja vaelluskaloille. Maastonmuodot ja vesistöt jakavat alueen pääosin kahteen valuma-alueeseen”*

LAUSUNTO

Luonnon ja virkistysalueiden kannalta tärkeät vesistöt samoin kuin kaava-alueella sijaitsevat metsäreitit ja virkistysalueet sekä yhteydet mm. Talaskankaan suuntaan tulee säilyttää. Kaavan eteläpuolella vain kahden kilometrin päässä sijaitsee Talaskankaan Natura-alue, joka myös on matkailun kannalta merkittävä luonnonrauha-alue.

Selostusluonnoksen sivu 68 "Maakuntakaavan luonnonrauha-alueiden suunnittelumääräyksen mukaisesti tulee kiinnittää huomiota alueen säilymiseen hiljaisena siten, että luonnonäänistä nauttiminen on jatkossakin mahdollista. Luontomatkojen kehittämiskohteiden osalta tulee puolestaan kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkojen edistämiseen sekä luonnon- ja kulttuuriarvojen säilymiseen. Mahdollisten Natura-alueiden luontoarvot eivät saa myöskään vaarantua.

...Otanmäkeen 18,5 kilometriä pitkällä Otanmäen retkeilypolulla. Reitti kulkee osin suunnitellun kaava-alueen sisällä ja muilta osin sen välittömällä vaikutusalueella (Kuva 48).

Maakuntakaavassa tämä reitti osoitettu seudullisesti tärkeäksi ulkoilu- tai retkeilyreitiksi, ja se yhdistää kaksi Vuolijoen tunnetuinta luontokohdetta: Talaskankaan luonnonsuojelualueen ja Otanmäen lintuvesialtaan. Retkeilypolku on maisemiltaan ja lajistoltaan monipuolinen ja sen varrella on kolme taukopaikkaa. Lisäksi tulee huomioida, että reitin pohjoinen lähtöpiste, Otanmäen lintuvesiallas, on myös maakuntakaavaan merkitty virkistys- ja matkailukohde. Lintuvesiallas sijaitsee lähimmillään noin 1,6 kilometrin päässä kaava-alueen rajasta."

Nämä edellä mainitut luontoarvot tulee turvata. Myös tuleville sukupolville täytyy löytyä luonnonrauha-alueita, joihin voi mennä pakoon ihmisen aiheuttamaa melua.

Kaava-alueelta on tehty luontoselvityksiä (kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys, pesimälinnustoselvitys, päivä- petolintuselvitys, liito-oravaselvitys, viitasammakkoselvitys, lepakkoselvitys, sähkökoekalastus, sudenkorentoselvitys, saukkoselvitys, nisäkkäiden lumijälkilaskenta, suurpetoselvitys, metsäpeuraselvitys, pöllöselvitys sekä kanalintuselvitys) vuonna 2024. Selvityksiä tullaan jatkamaan tänä vuonna. Löydetyt luontoarvot tulee turvata tarkoin ja riittävin suojavyöhykkein. Lajien lisääntymispaikkojen lisäksi elinympäristöjen toiminnallisuus tulee turvata riittävän suurina elinympäristöinä.

Tähän liittyen Kajaanin ekologinen verkosto tulee suunnittelussa ottaa tarkoin huomioon. Toivottavaa on myös, että koko kaava-alueen luontoarvot selvitetään tarkoin. Nyt luontoselvitysalue ja kaava-alue eivät ole yhtenevät (mm. sivu 30).

Noin kahden kilometrin päässä eteläpuolelle sijaitsevan Talaskankaan luonnonsuojelullista merkitystä on syytä korostaa, koska se on merkittävä ja monipuolinen luonnonsuojelualue. Alueella on rajattu Natura 2000 -alue (Talaskankaan alue, SAC/SPAFI1200901), valtion suojelualue (Talaskankaan luonnonsuojelualue, ESA080040) ja luonnonsuojeluohjelma-alueita (Sopenmäki, AMO000010; Talasjärvien alue, SSO080228).

Ja kaavaselvitys jatkaa: Kaavan suunnittelualueen ympäristössä sijaitsee lintujen kannalta arvokkaita alueita. Talaskankaan alueelle on rajattu IBA-alue (Talaskangas, IBA-alue 60), FINIBA-alue (Talaskangas-Joutensuo, FINIBA- koodi 540129) ja MAALI-alue (Talaskangas, MAALI-aluekoodi 540161). Näistä alueista MAALI-alueen rajaus ulottuu lounaassa lähimmäksi suunnittelualueita. MAALI-alue sijaitsee noin 2,2 kilometrin päässä kaavan suunnittelualueesta. IBA- ja MAALI-alueiden rajauksista poiketen FINIBA-alue Talaskangas- Joutensuo kattaa myös luontoselvitysalueen kaakkoispuolella olevan Joutensuon ja sen rajausta ulottuu myös selvitysalueen sisälle. FINIBA-alue ulottuu noin kolmen kilometrin päähän kaavan suunnittelualueesta. Otanmäen pohjoispuolella, noin 900 metriä kaavan suunnittelualueen luoteisrajasta, sijaitsee FINIBA-alue Otanmäen altaat (FINIBA-koodi 820119).

VASTINE

Kaavatyössä varmistetaan lausunnon mukaisesti yhteydet mm. Talaskankaan suuntaan.

Maastoselvityksiä tehtiin kaudella 2025 muuttuvan maankäytön alueille ja myös osalle maankäytön muutosten ulkopuolisia alueita. Selvitykset on huomioitu kaavaehdotuksessa ja ne ovat kaavaselvityksen liitteinä.

Kaavalla ei muuteta Ryytänsentien länsipuolen nykyistä maankäyttöä. Natura-arviointi on tarkoituksen mukaista tehdä hankesuunnitelman edettyä YVA-menettelyn osana.

LAUSUNTO	VASTINE
<p>Otannevan soidensuojelualue (SSO110356) ja osittain samalle alueelle on rajattu Natura 2000 -alue Otanneva (SACF11200921) ovat osittain kaavan suunnittelualueen sisällä ja näiden luontoalueet tulee turvata ja Natura-vaikutukset selvittää.</p> <p>Kaiken kaikkiaan kaava-alueelta on löytynyt merkittäviä luontoarvoja. Ne tulee säilyttää ja samoin vaikutukset ympäröiville alueille tulee arvioida tarkasti. Mielestämme on myös vakavasti syytä pohtia sitä, missä määrin valtavasti sähköä käyttävät datakeskukset vaativat sähkökapasiteettinsa turvaamiseksi lisää tuulivoima- tai muuta kulutusta lisäävää energiantuotantoa.</p>	<p>Jatkosuunnittelussa alueelle mahdollisesti sijoittuvan hanketoimijan YVA-menettelyssä arvioidaan toiminnan vaikutuksia Natura-alueeseen.</p>
<p>Fingrid Oyj 5.5.2025</p> <p>Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeesta.</p> <p>Lausuimme edellisen kerran 9.12.2024 Otanmäki – Alussuo asemakaavan sekä Otanmäki-Humpinsuo osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmista samalla kertaa. Toimme esille, että kaavoituksessa tulee turvata edellytykset voimajohtojen sekä sähköaseman käyttöön ja kehittämiseen. Olemme tutustuneet lausunnostamme 14.3.2025 tehtyyn kaavantaatijan vastineeseen. Senmukaan kaavassa yhteensovitetaan eri toimintojen tarpeet, energiahuollolle varataan riittävät ja turvallisuus huomioidaan. Lausunnon jälkeen on pidetty myös työkokous kaupungin Fingridin kesken, joten kaavoitusta on edistetty yhteistyötä tehden.</p> <p>Meillä ei ole kommentoivaa kaavaluonnoksesta.</p> <p>Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoituvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyyntönsä ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.</p> <p>Yleiskaavat ja asemakaavat, joissa on Fingridin voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnon osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.</p>	<p>Lausunto ei aiheuta toimenpiteitä kaavaan.</p>
<p>Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 5.5.2025</p> <p>Kaavoituksen kohteena olevan alueen halkaisee sen pohjoisosassa valtatie 28. Teollisuus- ja varastoalueita on sijoitettu kaavakartalla valtatie molemmin puolin. Kaavaselistuksen mukaan (kappale 6.2) osayleiskaavassa on esitetty kaksi uutta liittymää pohjoiseen ja yksi uusi liittymä etelään teollisuusalueiden liikennöinnin vuoksi. Kaavakartan mukaan valtatielle on kuitenkin esitetty viisi uutta liittymää, joista kolme valtatie pohjoispuolelle ja kaksi eteläpuolelle. Kaavaselistusta on syytä päivittää, jotta tiedot ovat vastaavat kaavakartalla esitettyä. Kaavaselistuksen kappaleessa 3.6.1 kannattaa päivittää liikennemäärätiedot uusimpiin. Osa liikennemääristä on merkitty myös virheellisesti.</p> <p>Kaavaselistuksen mukaan valtatie eteläpuolisen maankäytön arvioidaan tuottavan kaikkiaan noin 4900 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä on 460 ajon/vrk eli noin 9,4 % vuonna 2050. Valtatie pohjoispuolen teollisuusalueiden liikennemäärien arvioidaan muodostuvan alueen työmatkaliikenteestä ja tavaraliikenteestä. Läntisin T-1-alue synnyttää autoliikennettä yhteensä noin 650 ajon/vrk, josta raskasta on 140 ajon/vrk. T-1-alue keskellä synnyttää autoliikennettä yhteensä 520 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä on 80 ajon/vrk ja itäisin alue (TY-1) tuottaa 290 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä on 60 ajon/vrk. Jalankulku- ja pyöräliikennettä syntyy alueilta yhteensä noin 60. Henkilöautoliikenteen arvioidaan suuntautuvan 30 % länteen ja 70 % itään. Raskaan liikenteen arvioidaan jakautuvan tasaisesti idän ja lännen suuntiin. Valtatie 28 valtakunnallisen liikenne-ennusteen mukaisen kasvun ja kaavan liikennetuotoslaskelmien pohjalta liikennemäärien arvioidaan olevan</p>	<p>Kaavatyön tueksi on aloitettu kaupungin ELY-keskuksen ja Väylän sekä Swecon yhteistyö suunnitteluperusteiden sekä liikenneverkko-selvityksen laatimiseksi. Ensimmäinen työneuvottelu pidettiin 4.6.2025 ja seuraavat olivat 30.9. sekä 9.10.2025. Kaavaehdotusta tarkennetaan yhteistyön tulosten perusteella mm. liittymäjärjestelyjen osalta sekä jalankulun ja pyöräilyn yhteyden osoittamiseksi kaavaehdotuksessa.</p>

LAUSUNTO

VASTINE

ennustevuonna 2050 kaava-alueella noin 4 900 ajon/vrk, Vuottolahden itäpuolella 6 900 ajon/vrk ja Otanmäen länsipuolella 3 600 ajon/vrk. Kaavaselostuksen mukaan liikenne-ennuste on yleiskaavavaiheessa suuntaa antava, sillä teollisuusalueiden liikennetuotos vaihtelee merkittävästi alueen tarkemman käyttötarkoituksen mukaan.

Kaavaehdotusvaiheessa tulee kaavaselostuksesta käydä selvästi esille, mihin uuden maankäytön myötä syntyvä liikennetuotoksen määrä perustuu. Kaavaselostuksessa mainitaan, että alueille on arvioitu karkeasti mahdollisten työpaikkojen määrät ja kerrosneliömetrit, joiden pohjalta työmatkaliikenteen ja tavaraliikenteen määrät on arvioitu. Arviot esimerkiksi työpaikkojen määrästä alueittain on hyvä tuoda esille myös kaavaselostuksessa. Liikenneselvityksessä viitataan liikenne-ennusteiden osalta Traficommin vuonna 2022 julkaisemaan aineistoon. Tarkasteluissa on hyvä käyttää uusimpia valtakunnallisia liikenne-ennusteita, jotka ovat valmistuneet vuonna 2024.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue toi esille viranomaisneuvottelussa 17.3.2025, että liikennejärjestelyistä valtatie 28 osalta tulee laatia väylähankkeiden suunnitteluperusteet. Suunnitteluperusteet ovat suunnittelua ohjaava työväline ja asiakirja, jolla varmistetaan osapuolten yhtenevä näkemys hankkeen lähtökohdista, tavoitteista, hankkeen roolista osana liikennejärjestelmän kehittämistä ja teknisistä ratkaisuista. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue on pyytänyt kaupunkia olemaan yhteydessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukseen suunnitteluperusteiden laatimiseen liittyen, jotta keskusteluyhteys voidaan avata mm. Väyläviraston suuntaan asiasta.

Kaavakartalla on valtatielle 28 esitetty useita uusia liittymiä ja liittymäjärjestelyjä. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen näkemyksen mukaan valtatielle suunniteltujen liittymien määrää tulee vähentää ja esimerkiksi valtatie eteläpuolella ohjata kulku alueelle yhden liittymän ja sitä kautta alueen halki johdettavan kokoojakadun kautta. Myös valtatie pohjoispuolella liittymien määrää tulee vähentää. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen näkemyksen mukaan alueelle on syytä laatia joko erillinen liikenneverkko selvitys tai tarkastella kaavan liikenneselvityksessä liikenneverkkoa vielä nykyistä paremmin.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue toteaa, että valtatie 28 koskevista liittymäratkaisuksista on syytä järjestää erillinen työneuvottelu kaupungin ja Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen kesken mahdollisimman pian ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista.

Kaavatyöstä puuttuu tarkempi hulevesiselvitys, mutta kaavamääräyksistä käy ilmi, että hulevedet huomioidaan tarkemmin seuraavissa suunnitteluvaiheissa. Valuma-aluealajuinen hulevesiselvitys tulee tehdä viimeistään asemakaavavaiheessa ja mikäli hulevesiä johdetaan maantien kuivatusrakenteisiin, tulee suunnitelmassa huomioida Väyläviraston ohje (93/2023) flTeiden ja ratojen kuivatuksen suunnittelufi.

Kaavaselostuksessa todetaan, että jatkosuunnittelussa tulee huomioida kaikki liikkumismuodot, erityistä huomiota kiinnitetään joukkoliikenteen, pyöräilyn, jalankulun sekä ympärivuotisen ulkoilun olosuhteiden kehittämiseen. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue näkee tärkeänä, että kävelyn ja pyöräilyn yhteydet alueelle otetaan huomioon jo osayleiskaavaa laadittaessa ja merkitään mahdolliset yhteystarpeet kaavakartalle.

Kaavan vaikutuksista infrastruktuuriin osalta mainitaan kaavaselostuksessa, että merkittävä investointitarve kohdistuu alueen liikenneinfrastruktuuriin kehittämiseen. Kaavaselostuksessa todetaan, että näihin liittyvät kustannukset jakaantuvat yleensä kuitenkin tiekokonaisuuden mukaan valtion, kaupungin kuin investoijan maksettavaksi. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue muistuttaa, että lähtökohtaisesti kunta vastaa maankäytön maanteille aiheuttamien muutostarpeiden suunnittelusta ja toteutuksesta, toimien yhteistyössä ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen kanssa.

Kainuun ELY-keskus | 6.5.2025

LAUSUNTO

VASTINE

ELY-keskuksen rooli

Alueidenkäyttölain (AKL, 132/1999) 18 §:ssä on määritelty ELY-keskuksen tehtävä. Pykälän mukaan ELY-keskuksen on valvottava, että kaavoituksessa ja muussa alueiden käytössä otetaan huomioon vaikutuksiltaan valtakunnalliset ja merkittävät maakunnalliset asiat. Kainuun ELY-keskuksen tulkinnan mukaan vireillä olevassa osayleiskaavassa käsitellään sellaisia vaikutuksiltaan merkittäviä maakunnallisia asioita, joita laissa säädetty valvontatehtävä koskee. Lisäksi lausunnossa pyritään edistämään kunnan/kaupungin alueiden käytön suunnittelun järjestämistä.

Luontoselvitykset

Luontoselvitysten selvitysalue poikkeaa kaavan suunnittelualueesta ja kattaa suunnittelualueen lisäksi myös Suurisuoan ja Joutensuoan välillä olevan alueen. Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan luontoselvityksiä on tehty riittävästi ja selvitysten laatu ja kattavuus ovat hyvät. Luontoarvoiltaan merkittävimmät laajimmat alueet jäävät kaavan suunnittelualueen ulkopuolelle. Suunnittelualueeltakin on löytynyt pienialaisia luonnontilaisia kohteita, joita on erilaisilla merkinnöillä otettu huomioon vireillä olevassa kaavaluonnoksessa. Selvitykset ovat ohjanneet suunnittelua ja vaikuttaneet kaavan vaikutusten arviointiin.

Kaavamerkinnot

Kaavaratkaisun aluevarauksissa on huomioitu valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja voimassa oleva Kainuun maakuntakaava. Suunnittelun tueksi laadittujen luontoselvitysten tulokset on esitetty kaavakartalla luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä alueina arvoluokittain. Valtaosa näistä kohteista sijoittuu rakentamisen ulkopuolisille alueille.

Osayleiskaava-alue on pinta-alaltaan noin 2 200 hehtaaria. Laajasta suunnittelualueesta noin puolelle ei osoiteta muuttuvaa maankäyttöä, vaan ne on osoitettu maa- ja metsätalous- sekä lähivirkistysalueina nykykäyttötarkoituksiensa mukaisina alueina. Rakentamista on osoitettu kaava-alueen pohjoisosaan, jossa on myös tunnistettu luontoarvoja. Kaavamerkinnot ovat selkeitä ja määräyksissä on riittävän tarkasti kuvattu kohteen arvooperuste ja siihen mahdollisesti liittyvät juridiset velvoitteet.

Osayleiskaavan luontoarvoja vaalivat määräykset on kirjattu huomioitavaksi jatkosuunnittelussa ja asemakaavoittamisessa. Kaavaselostuksen mukaan tuotantovaiheen vaikutukset muuhun kuin rakennettavan alueen luontoon arvioidaan pieniksi, mikäli selvityksessä rajatut kohteet huomioidaan lajikohtaisten vaatimusten mukaisesti. Näiden kattava huomioon ottaminen kaavan mukaisessa rakentamisessa saattaa kuitenkin olla ongelmallista, koska kohteet ovat aika hajallaan rakentamiselle osoitetulla alueella.

Yleiskaavaluonnoksessa T/kem-1 alueelle sijoittuu luontoselvitysten perusteella osoitettuja luonnonmonimuotoisuutta kuvaavia osa-alueita (luo-1, luo-2, luo-3 ja luo-4). Kainuun ELY-keskus haluaa korostaa, että T/kem-1 -alueen jatkosuunnittelussa tulee ensisijaisesti suosia vaihtoehtoja, joilla turvataan luo-merkinnöillä osoitettujen ja luonnonsuojelulla turvattujen luontoarvojen säilyttäminen. Mikäli kielteisiä vaikutuksia ei ole mahdollista välttää tai kielteisten vaikutusten lieventäminen ei ole riittävä, on mahdollista hakea luonnonsuojelulain (9/2023) 83 §:n mukaista poikkeamista eliölajin suojelua koskevista säännöksistä. Luvan myöntämisedellytykset on esitetty edellä mainitussa lainkohdassa.

Ekologiset yhteydet

Kaavan suunnittelualueen eteläosan läpi kulkee itä-länsisuuntainen maakunnallisesti tärkeä Otanneva-Pirttimäki-Hämeen-salmi-ekologinen yhteys. Kaavaselostuksen mukaan kaavan eteläosasta runsas kaksi kilometriä on kaavaselostuksen mukaan varattu tälle käytävälle. Siihen ei arvioida kohdistuvan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia, koska kaavassa yhteyden

Yleiskaavamerkinnot ja määräykset turvaavat luonnonsuojelulain mukaisen luontoarvojen säilymisen ja ohjaavat asemakaavoitusta sekä jatkosuunnittelua.

LAUSUNTO

VASTINE

alue on osoitettu metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on huolehdittava alueen läpi kulkevan ekologisen käytävän säilymisestä (M-4). Kaavan osoittamat rakennettavat alueet sijoittuvat yhteyden pohjoispuolelle.

Kajaanin kaupungin teettämän ekologisen verkoston selvityksen (Ramboll 2024) tarkoittama maakunnallinen yhteys on kuitenkin 3 km. Kaavan valmisteluun liittyvän metsäpeuraselvityksen mukaan kyseisellä yhteydellä voi olla merkitystä Kainuun ja Suomenselän metsäpeurakantojen mahdollisessa yhdistymisessä, sillä metsäpeurojen on todettu käyttävän tätä yhteyttä. Yhteys kulkee selvityksen mukaan kahden turvetuotantoalueen välitse (Suurisuo, Humpinsuo).

Kaavakartassa on esitetty tämän ekologisen yhteyden pohjoisraja, mutta se ei ilmeisesti ole Kajaanin ekologisen selvityksen tarkoittama maakunnallisen ekologisen yhteyden pohjoisraja, vaan kaavaa varten määritellyn yhteyden pohjoisreuna. Kaavakartalla tätä ei ole riittävän yksiselitteisesti esitetty, vaan merkintä voidaan helposti tulkita väärin siten, että yhteydellä tarkoitetaan Kajaanin ekologisen verkoston selvityksessä esitettyä yhteyttä. Havainnollisuuden ja epäselvyyksien välttämisen vuoksi, kaavamerkintä tulee esittää selvästi, mitä ekologista yhteyttä kaavakartassa tarkoitetaan. Selostukseen on lisäksi perusteltua lisätä arviointia siitä, miten Kajaanin ekologisen selvityksen tarkoittama maakunnallinen ekologinen yhteys on kaavaratkaisussa otettu huomioon.

Ekologisella verkostolla on keskeinen tehtävä turvata luonnon monimuotoisuutta, minkä vuoksi yhteydet tulee alueidenkäytön suunnittelussa ottaa huomioon. Kajaanin kaupungin ekologisen verkoston selvityksessä esitetyt yhteydet on otettu hyvin huomioon kaikissa verkoston alueelle suunnittelussa olevien tuulivoimahankkeiden osalta. Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Kajaanin ekologisen verkoston selvityksessä määritellyn maakunnallisen ekologisen yhteyden merkittävää kaventamista tulee perustella. ELY-keskus huomauttaa, että selvityksiin perustuva ekologinen käytävä on huomioitava myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden näkökulmasta. Kaavaselostuksessa tulisi olla tarkempaa vaikutusten arviointia myös siitä, miten yhteyden läheisyyteen pohjoispuolelle suunniteltu rakentaminen tulee vaikuttamaan niihin tavoitteisiin, joiden vuoksi yhteys on katsottu tarpeelliseksi. Kaavaa varten laaditussa metsäpeuraselvityksessä asiaa on käsitelty monipuolisesti.

Suojelualueet

Otannevan (SACF11200921) Natura 2000 -alueeseen kohdistuvat vaikutukset on kaavaselostuksen mukaan tarkoitus arvioida suunnitelmien tarkentuessa luonnonsuojelulain mukaisen Natura-arvioinnin avulla, mitä ELY-keskus pitää riittävänä toimintatapana tässä suunnittelun vaiheessa. Muihin lähistöllä oleviin Natura- ja suojelualueisiin ei arvioida kohdistuvan heikentäviä vaikutuksia, mitä ELY-keskus pitää oikean suuntaisena arviona.

Eläimistö

Kaavaselostuksessa esitettyssä vaikutusten arvioinnissa on tarkasteltu kaavan vaikutuksia eläinlajeihin, mutta ei suurpeitoihin eikä myöskään metsäpeuraan, vaikka kaavan tausta-aineistona on näihinkin lajeihin liittyvät selvitykset. Kainuun ELY-keskus katsoo, että vaikutusten arviointia kaavaselostuksessa tulisi tältä osin täydentää, koska mainitut selvitykset on kaavaluonnoksen kuulemisvaiheessa salattu ja tarkoitettu vain viranomaiskäyttöön. Lain viranomaisten toiminnan julkisuudesta 24 §:n mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat mm. asiakirjat, jotka sisältävät tietoja uhanalaisista eläin- tai kasvilajeista tai arvokkaiden luonnonalueiden suojelusta, jos tiedon antaminen niistä vaarantaisi kysymyksessä olevan eläin- tai kasvilajin tai alueen suojelun. ELY-keskuksen näkemys on, että ko. selvityksissä ei ole niin yksityiskohtaisia lajeihin liittyviä tietoja, että ne vaaraisivat mainittujen lajien suojelua. Tässä tapauksessa salaamiselle ei siten ole viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisia perusteita. Tämä on hyvä ottaa huomioon, kun kaavaehdotus asetetaan nähtäville. Johtopäätelmät selvityksistä ja arviointi kaavan vaikutuksista näihin lajeihin on joka tapauksessa tarpeellista esittää kaavaselostuksessa osallistenkin tiedon saannin mahdollistamiseksi.

Kaavamerkintää ja -määräystä tarkennettiin tulkintavirheen poistamiseksi ja kaavaselostusta täydennettiin lausunnon mukaisesti.

Kaavaehdotukseen liitetään lausunnon mukainen liiteaineisto. Selostusta täydennetään vaikutusten arvioinnin osalta.

LAUSUNTO

Yhteisvaikutukset

Kaavan vaikutusten arvioinnista puuttuu hankkeiden yhteisvaikutusten arviointi. Arviointi olisi kuitenkin tässä tapauksessa perusteltua, sillä lähialueille on suunniteltavana useita tuulivoimahankkeita, mm. kaava-alueen kylkeen Kainuun maakuntakaavassa osoitetun Ylihongikon tuulivoimahanke (tv-34), joilla on mm. kaavan metsäpeuraselvityksen mukaan arvioitu olevan yhteisvaikutuksia. Hankkeet yhdessä vaikuttavat mm. ekologisiin yhteyksiin.

Malmi- ja metsänsuojelulupa

Todettakoon, että Tukes on antanut 24.4.2025 malminetsintäluvapäätöksen Otanmäki Mine Oy:lle. Yksi päätökseen liittyvistä alueista sijoittuu yleiskaava-alueelle.

Ampumarata

Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavassa Otanmäen ampumarata on tunnistettu ampumaradaksi, johon kohdistuu vähintään seudullisesti tai maakunnallisesti tärkeitä kehittämistarpeita. Ampumaradalla on kaupungin 13.6.2018 myöntämä ympäristöluva. Kainuun ELY-keskus pitää tärkeänä, että ampumaradan toimintaedellytykset turvataan kaavaratkaisussa ja huomioidaan mm. riittäväillä turvaetäisyyksillä esim. ampumaradan pohjoispuolella TY-1-alueen halki suunnitellulle tieyhteystarpeelle asemakaavavaiheessa. Kainuun ELY-keskus muistuttaa, että yleiskaavan sisältövaatimuksiin (AKL 39 §) kuuluu mm. mahdollisuudet turvalliseen ja terveelliseen elinympäristöön.

Kaavaselostuksen mukaan Otanmäen ampumaradalla on toistaiseksi voimassa oleva ympäristöluva (205-2017-2). Ampumaradan aiheuttamaa melua on tutkittu melumittauksilla. Kaava-aineistoon ei ole liitetty mittauksen tuloksia, joten tässä yhteydessä ei pystytä arvioimaan, onko mittauksilla vaikutuksia ampuma-alueen (EA) viereen osoitetulle lähivirkistysalueelle (VL-2). Tulee huomioida, että ampumaratojen aiheuttamat melutason ohjearvot koskevat myös virkistysalueita taajamissa. Mikäli mittaukset osoittavat, että ampumaradan aiheuttamaa melua (> 60 dB) ulottuu kaavassa osoitetulle VL-2 alueelle, tulee harkita VL-alueen rajaamista siten, ettei häiritsevää melua ulotu lähivirkistysalueelle.

Rakennettu ympäristö

Kainuun ELY-keskus pitää kaavatyötä varten laadittuja maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksiä kattavina. Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristöalueen (RKY, Otanmäen kaivosyhdyskunta) ja T/kem-1 alueen väliin on osoitettu lähivirkistysalue (VL-2), joka osaltaan luo "suojavyöhykkeen" RKY ja teollisuusalueen väliin sekä samalla asuinalueen (muu kuin RKY) ja teollisuusalueen väliin. Todettakoon, että Otanmäen RKY-alue on luonteeltaan osa teollisuusympäristöä (syntynyt kaivosalueen tarpeisiin), joten sinänsä lähelle ulottuva teollisuusalue ei Kainuun ELY-keskuksen näemyksen mukaan vaikuta RKY-alueen arvoja heikentävästi.

Osayleiskaavaluonnoksessa pohjakartan mukaan lähivirkistysalueelle (VL-2) sijoittuisivat Otanmäen taajaman tuntumassa olevat autotallit. Koska yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta, Kainuun ELY-keskus esittää, että autotallien mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot selvitetään kaavatyön yhteydessä ja tämän pohjalta arvioidaan, onko autotalleja tarvetta huomioida kaavaratkaisussa erityisin merkinnöin.

Hulevesien hallinta

Suunnittelualueen ja lähiympäristön vesistöt, joet, oja- ja puroverkosto sekä valuma-aluejako ja karttatarkastelun avulla karkeasti piirretyt pintavesien valumissuunnat on esitetty kaavaluonnoksen kuvassa 11. Yleiskaavaluonnoksen mukaan maastonmuodot ja vesistöt jakavat kaava-alueen pääosin kahteen valuma-alueeseen. Paikallinen vedenjakaja seurailee

VASTINE

Yleiskaavan suhdetta maakuntakaavoitukseen tarkennetaan ehdotusvaiheen selostukseen. Mahdolliset yhteisvaikutukset selvitetään tarkemmin YVA-menettelyssä. Kaupunginhallitus on päättänyt, ettei se hyväksy Ylihongikon tuulivoimaosa-alueen osayleiskaavoitusaloitetta 21.1.2025 § 241.

Merkitään tiedoksi ja täydennetään asiasta selostukseen.

Yleiskaavassa on huomioitu toiminnan vaatimat etäisyydet TY-alueeseen ja yhteystarpeeseen.

Kuten lausunnossa tuodaan esille, on ampumaradalla voimassa oleva ympäristöluva toimintaa varten. Kaavassa siis vain todetaan luvitettu ja oleva ampumarata EA-alueena, eikä ole nähty tarkoituksenmukaiseksi laatia asiaan mallinnuksia. Lausunnon mukaisesti tarkistettiin virkistysalueen ja ampumaradan välistä suhdetta yleiskaavatasolla ja alueet osoitettiin ehdotuksessa MU-alueina. Alueiden jatkosuunnittelussa niin asemakaavoituksessa kun toteutussuunnittelussa tutkitaan melun torjuntakeinot.

Lausunnon mukaisesti autotallien kulttuurihistorialliset arvot selvitetään sekä Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitystä täydennettiin tältä osin.

LAUSUNTO

alueen korkeimpia kohtia, jotka sijaitsevat lähellä Otanmäen keskustaa. Käytännössä toinen valuma-alue kulkee Otanmäen keskustan länsi- ja toinen itäpuolella.

Kaavaluonnoksessa todetaan, että Otanmäen alueella paikallisia tulvia voi esiintyä erityisesti keväisin lumen sulamisen ja/tai runsastuneiden sateiden seurauksena. Lisäksi myös syksyn ja talven sademäärät voivat vaikuttaa alueen vesitasapainoon. Tällöin voi esiintyä lyhytaikaisia, mutta paikallisia tulvia alueen läheisissä joki uomissa ja pienissä järvissä. Soiset ja ojitetut alueet voivat lisäksi kokea pinta- ja pohjavesitulvia, mikäli vesitasapaino alueella heikkenee tai alueen ojitusjärjestelmät eivät toimi tehokkaasti. Tällöin tulvat voivat olla voimakkaampia ja pidempikestoisia. Hulevesien hallinta on tärkeää, jotta alueen vesitalous pysyy tasapainossa ja mahdolliset haitat minimoidaan. Myös rakentamisen aikaiset hulevedet tulee käsitellä niin, etteivät ne heikennä vastaan ottavan vesistön kuntoa. Hulevedet voivat suoraan vesistöihin päätyessään aiheuttaa vedenlaadun heikkenemistä, koska huleveden mukaan huuhtoutuu mm. ravinteita ja kiintoaineksia.

Rakennetuilla alueilla hydrologia muuttuu aina luonnontilaisesta, sillä rakentaminen lisää vettä läpäisemättömiä pintoja. Kainuun ELY-keskus muistuttaa, että viivytyksen avulla hulevesien kiintoaineskuormaa saadaan vähennettyä, mikäli raskaammat hiukkaset ehtivät laskeutua uoman tai viivytykseltaan pohjalle ennen vesistöön päätymistä. Hulevesien virtausta voidaan viivyttää esim. keräämällä sitä hulevesialtaisiin, hulevesisäiliöihin, lammikoihin ja kosteikoihin.

Kaavaseloituksessa on huomioitu hulevesiä ja niiden vaikutuksia yleisellä tasolla useassa kohdassa ja hulevesien hallinnasta on laadittu yleiskaavamääräys, jonka mukaan rakennettavilla alueilla tulee ehkäistä hulevesien muodostumista ja niihin kohdistuvaa laatuhahtaa. Hulevedet on pyrittävä käsittelemään ja hyödyntämään syntypaikallaan, ja jos tämä ei ole mahdollista, on hulevesiä suodatettava ja viivytettävä.

Otanmäen taajama sijaitsee suunnittelualueen luoteispuolella ulottuen suunnittelualueen rajalle. Suunnittelualueen itäpuolella Humpinmäen ja Vuorokkaan alueen asutus sijaitsee lähimmillään noin 300 metrin päässä suunnittelualueesta. Kainuun ELY-keskus esittää, että erityisesti asutuksen ja V-alueiden läheisyydessä hulevesien vaikutuksia on arvioitava tarkemman suunnittelun ja lupaprosessien yhteydessä.

Vesihuolto

Kaavaseloituksen mukaan yleiskaava-alue ei kuulu Kajaanin vesihuollon toiminta-alueeseen. Kainuun ELY-keskus pitää kaava-asiakirjojen puutteena, että suunnitellun datakeskuksen vaatimaa vedentarvetta ei ole tässä vaiheessa arvioitu. Kaavaseloituksen sivulla 104 on todettu, että alueelle sijoittuvan toiminnan runsas vedentarve ja vesien käsittely voi aiheuttaa vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin sekä veden riittoisuuteen ja laatuun. Tämän ohella on kuitenkin todettu, että vaikutuksia arvioidaan tarkemmassa suunnittelussa ja lupamenettelyissä, kun teollisuudenalat ovat varmistuneet. Kaavaseloituksesta ei käy yksiselitteisesti ilmi, miten vesihuolto tullaan järjestämään alueelle. Jätevesien osalta on kerrottu, että jätevedet käsitellään Kajaanin veden Peuraniemen jätevedenpuhdistamolla, mutta talousveden osalta asia jää avoimeksi. Kaavaseloituksen sivulla 69 on todettu, että Kajaanin vesi on kevään aikana selvittämässä vesihuollon kapasiteettia. Kainuun ELY-keskus pitää hyvänä, että mm. vesihuollon kapasiteettia selvitetään ja että yhdyskuntateknistä huoltoa on tarkeitus täydentää myös vesihuollon osalta. Kainuun ELY-keskus pitää tärkeänä, että vesihuollon järjestämiseen liittyvät asiat tulee olla selvillä ennen kaavan hyväksymistä.

Ilmastovaikutukset

Datakeskukset ovat energiantensiivistä teollisuutta, ja kaavaseloituksessa todetaan hankealueella käyttävän täysin uusiutuvaa sähköä ja kaavan nähdään mahdollistavan uusiutuvan energian tuotannon. Kaavan merkittävimmät vaikutukset

VASTINE

Selvitys laadittiin kaavatyön tueksi ja se on kaavaseloituksen liitteenä.

Merkitään tiedoksi.

Selvitys laadittiin kaavatyön tueksi ja se on kaavaseloituksen liitteenä. Kaupungin osayleiskaava selvittää nimensä mukaisesti vain sen eri alueiden yhteensovittamisen ja arvioi yleiskaavatasolla tämän alueen käyttämistä mahdollisten erilaisten teollisuuden alojen asemakaavoitukseen ja mahdolliseen jatkosuunnitteluun. Jäähdytystarpeen kuvausta ja vaikutusten arviointia käsitellään aikanaan toiminnanharjoittajan YVA-menettelyssä. Maanomistajan tulee laatia tarvittavat selvitykset ja hankkia tarvittavat luvat.

Kajaanin Vesi -liikelaitoksen vesihuoltoverkon mallinnuksen valmistuttua laaditaan jatkosuunnitelmat vesihuollon järjestämisestä toteutusta varten. Selvitysaineisto liitetään osayleiskaavan selostukseen.

LAUSUNTO

tulevat olemaan maankäytön muutoksista syntyvistä päästöistä, sekä mahdollisesta energiankulutuksesta, joiden arvioit sisältävät epävarmuuksia.

Kaavaselostuksen liitteessä 22 todetaan millaisia työkaluja ja aineistoja vaikutusten arvioinnissa on käytetty. Kainuun ELY-keskus pitää näitä kattavina. Maankäytön osalta kaavaselostuksessa todetaan, että maaperän muokkaaminen ja puuston sekä kasvillisuuden raivaaminen aiheuttavat alueella hiilivarastojen ja hiilinielujen pienentymistä. Lisäksi soinen alue vaatii ojituksia. Osayleiskaavaratkaisu vähentäisi erityisesti metsäalueita korvaten ne teollisuusalueilla. Merkittävä osa hiilivaraston pienenemisestä aiheutuu maaperän hiilivarastojen pienentymisestä. Kokonaisvaikutus hiilivarastoon on suuri negatiivinen. Selvityksissä tuodaan hyvin esiin vaiheittainen rakentaminen ja erilliset alueet, joissa kehitys voi olla päin vastainen. ELY-keskus pitää selvityksiä kattavina, selkeästi esitettyinä ja oikean suuntaisina.

Turvetuotannon osa-alue (eo) koskevan kaavamääräyksen mukaan turvetuotannon loputtua mahdollisena käyttötarkoituksena voi olla ennallistaminen sekä virkistäytyminen. Kainuun ELY-keskus suosittelee, että toteuttamisvaiheessa suositaisiin erityisesti ennallistamista.

Kaavaselostuksessa todetaan, että datakeskus käyttäisi tuotannossaan vain uusiutuvaa energiantuotantoa. Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tämä väite sisältää epävarmuuksia, koska tässä vaiheessa ei vielä tiedetä, kuinka energiantensiivistä toimintaa alueelle sijoitetaan sekä kuinka paljon alueella tullaan tuottamaan uusiutuvaa energiaa. Datakeskusten osalta olisi tärkeää tuoda esiin mahdollinen sähkönvarastointi tai kuvaukset siitä, kuinka uusiutuvaan energiankäyttöön nojaavalle teolliselle laitokselle taataan riittävä säätövoima.

Ilmastovaikutukset kokonaisuudessaan ilman hukkalämmön hyödyntämistä eivät edistä valtakunnallisia taikka alueellisia tavoitteita. Lyhyellä aikavälillä tarvitaan nopeaa kasvihuonekaasupäästöjen rajoittamista ja fossiilisista polttoaineista luopumista. Datakeskuksen hukkalämmön hyödyntäminen on hankkeen keskeisin keino ilmastovaikutuksien lieventämiseksi.

Kainuun ELY-keskus pitää hyvänä, että osayleiskaavan T/kem-alue (tai muu käyttötarkoitusta kuvaava toiminta) mahdollistaa maankäytön esimerkiksi aurinkovoiman tuotannolle, energianvarastoinnille, kasvihuoneille, biokaasulaitokselle, biohiilituotannolle, kuiviketuotannolle, datakeskukselle tai bio- tai kiertotaloudelle.

Liikenteen päästövaikutuksia on arvioitu riittävästi. Arvioinnissa todetaan, että Kokkolantiellä kulkee joukkoliikennettä Kajaanin ja lähikuntien välillä. Suunnittelualueella ei ole joukkoliikennepysäkkejä, mutta Vuorokkaan kohdalla Kokkolantiellä on linja-autopysäkit. Kaava-alueelle ei ole esitetty uusia jalankulku- tai pyöräilyväyliä. Joukkoliikenteen pysäkit sijaitsevat etäällä uudesta maankäytöstä. Varsinaisia toimia julkisen ja kevyen liikenteen edistämiseksi ei ole esitetty. Kainuun ELY-keskus suosittelee pitämään nämä toimen mahdollisina lieventämistoimina mukana suunnittelussa.

Arvioinnissa ei tuoda esiin hankkeen käyttövaiheisiin liittyvää aikaperspektiiviä. Jatkosuunnittelussa ja kaupungin päästöseurannan ja sen ennakkoinnin kannalta oleellista olisi tarkemmin kuvata missä vaiheissa päästöjä syntyy ja tarkastella niitä muiden teollisen kokoluokan hankkeiden kanssa.

Kaavaselostuksessa todetaan, että kaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi luonnonvaroihin. Kainuun ELY-keskus näkee kuitenkin, ettei tälle ole arvioiden pohjalta riittäviä selvityksiä. Arvioinnissa on esitetty muutamia luonnonvarojen käytön minimoinnin mahdollisia toimia. Kainuun ELY-keskus huomauttaa, että yksi merkittävin toimi on hyödyntää MARA-asetuksen mukaista jätettä. Kaavan toteuttamisvaiheessa on myös syytä huomioida jätelaki, sen etusijaismenettely sekä alueella syntyvien jätteiden arviointi sekä niiden mahdollinen jatkohyödyntäminen.

Vaikka osayleiskaavan alue ei sijoitu tulvariskialueelle, hulevedet voivat aiheuttaa paikallista tulvimista. Sopeutuminen huleviesien näkökulmasta on käsitelty kattavasti (huomioitu mm. sinivihreät ratkaisumahdollisuudet). Arvioinnissa ei ole

VASTINE

eo-merkintä ja määräys poistuvat osayleiskaavasta sen myötä, että Humpinsuon osayleiskaava-alue rajataan kaavaehdotusalueen ulkopuolelle. Koska Suurusuolla turvetuotanto on jo loppunut, on alue osoitettu ehdotukseen maa- ja metsätalousvaltaisena alueena.

Kaavaselostusta tarkastetaan lausunnon perusteella siltä osin kuin yleiskaavoitusvaiheessa on tarkoituksenmukaista. Varsinaisesti hankkeita kuvataan ja niitä arvioidaan YVA-menettelyssä.

Kaavassa on osoitettu alueita, joille voisi sijoittaa hukkalämpöä hyödyntävää toimintaa, mikäli alueelle sijoittuisi toimintaa, josta aiheutuu hukkalämpöä.

Kaavaehdotusvaiheessa on tehty liikenneverkko selvitys ja kaavaehdotusta täydennetty uudella jalankulun ja pyöräilyn reitillä, jonka sijainti on ohjeellinen.

LAUSUNTO

esitetty ilmastonmuutoksen skenaarioita. Näitä skenaarioita ja ilmatieteenlaitoksen uusin julkaisu sateisuuden lisääntymisestä on hyvä ottaa suunnittelussa huomioon.

Kainuun ELY-keskus lisää ilmastonmuutoksen riskeihin varautumiseen turvetuotantoalueiden kuivuus ja mahdolliset maastopalot kuivuusjaksojen yleistyessä. Tässä lausunnossa tuotuja puutteita lukuun ottamatta ilmastovaikutuksien arviot ovat hyvää selkeää kokonaisuus. Eri ilmastonäkökohtien kokoluokka ja niistä aiheutuvien vaikutusten ajoittuminen ja epävarmuustekijät pitää tulla selkeästi esiin arvioinnissa tai kaava-aineistossa.

Turvetuotanto

Kaava-alueen kuuluu Kainuun maakuntakaavassa osoitettuja turvetuotantoalueita (EOt). Kaavaselistuksessa joiltakin osin on turvetuotantoalueiden osalta ristiriitaista tietoa, onko tuotantoalueet toiminnassa vai ei (esim. sivulla 106, jossa mainitaan Suuruuella olevan vielä osittain tuotantoa).

T/kem

Kaavaluonnoksen mukaisessa yleiskaavarakaisussa on kaksi laajaa teollisuus- ja varastoaluetta, jolle saa sijoittaa kemikaaleja varastoivan laitoksen (T/kem-1). Kaavaselistuksen mukaan edellä mainituilla alueilla on haluttu mahdollistaa toimintaa monelle teollisuuden ja tuotannon käyttötarkoitukselle. Alueella on haluttu varmistaa kemikaaleja varastovien laitteiden sijoittuminen alueelle, sekä EU-direktiivin mukaisen laitoksen sijoittuminen. T/kem-1 alueen suojaetäisyyksiä on tutkittu kaavaselistuksen kuvassa 53. Kainuun ELY-keskus näkee, että T/kem-merkintää itsessään tulisi käyttää siten, että määrätulle maankäyttömuodolle olisi perusteltu syy. Kainuun ELY-keskus muistuttaa, että ympäristöministeriön asetuksessa (311/2024) ja ympäristöministeriön oppaassa (Opas 11, Yleiskaavamerkinnot ja -määräykset) annetuissa kaavamääräyksissä on ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue (TT), jota mahdollisesti voisi hyödyntää kaavarakaisussa.

Muuta huomioitavaa

Kaavaselistuksen kuvassa 33 on tunnistettu Ryynäsen luoteispäähän kaksi pihapiiriä, mutta asutusta kuvaavassa kuvassa 49 kohteita ei ole osoitettu asuin- tai lomarakennuksena. Kaavaselistuksen mukaan kyse olisi Rautaruukin työntekijöiden vapaa-ajanviettopaikasta, joiden omistusolosuhteet ovat jo muuttuneet. Kainuun ELY-keskus toteaa, että kaava-alueelle sijoitettava rakennuspaikka ei ole huomioitu kaavarakaisussa eikä asiaa ole perusteltu kaavaselistuksessa. Asiaa olisi hyvä tarkentaa kaavaehdotusta valmisteltaessa.

VASTINE

Kaavaselistusta tarkistettiin lausunnon mukaisesti.

T/kem-merkintä perustuu kaavoitusaloitteen tekijän esitykseen ja on perusteltu maanomistajan ilmoittamiin kemikaalien varastointimäärään aiotussa hankkeessa. T/kem-1-merkintä osaltaan esittää osallisille avoimesti tavoitteiden mukaisten toiminnan laadun. Tavoiteltu toiminta ei ole ympäristövaikutuksiltaan niin merkittävää, mihin TT-merkintä ohjaa oletamaan.

Kaava-alueenrajausta on tarkistettu ehdotukseen ja eteläosa jää laadittavan kaava-alueen ulkopuolelle.

Luonnonvarakeskus | 15.4.2025

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Suunnittelualue on pääosin rakentamatonta metsätalousmaata. Alueella on myös toiminnassa oleva turvetuotantoalue ja toinen alue, jossa turvetuotanto on päätynyt.

Selvitysalueella on tehty vuonna 2024 mm. pesimälinnusto-, saukko-, suurpeto-, metsäpeura- ja kanalintuselvitykset sekä nisäkkäiden lumijälkilaskenta. Kaava-alue on muuttunut maastokauden 2024 jälkeen ja siltä osin selvityksiä tullaan täydentämään vuonna 2025.

LAUSUNTO

Selostuksessa kerrotaan, että lumijälkilaskentojen perusteella alueella esiintyy mm. ahma, susi ja ilves. Alueella esiintyy myös metsäpeura. Selostuksessa arvioidaan selvitysten perusteella olevan saukon pysyvä elinpiiri.

Luonnonvarakeskus näkee puutteena, että selostuksessa ei tuoda esille, että kaava-alue sijoittuu Vuolijoki-Marttisen susireviirille (perhelauma, kanta-arvio 2024).

Selostuksessa kerrotaan, että läheisille Natura-alueille laadittaneen Natura-arvioinnit suunnitelmien tarkentuessa. Luonnonvarakeskus näkee, että viereisen Talaskankaan osalta Natura-arviointi on tärkeä.

Suomenselän metsäpeurojen kesäalueiden laajentuminen Pyhäntältä Oulujärven eteläpuolitse kohti Kainuun metsäpeuraosakannan elinaluetta on tärkeää mahdollistaa turvaamalla häiriövapaita elinympäristöjä, etenkin Natura- ja luonnonsuojelualueita ja niiden välisiä yhteyksiä. Luke näkeekin tärkeäksi huomioida kaavan jatkosuunnittelussa erityisesti mahdolliset häiriövaikutukset Talaskankaan Natura-alueelle ja sen kytkeytyvyyden varmistamisen. Luonnonvarakeskus näkee, kuten kaavaselostuksessa tuodaan esille, että tässä tarkasteltava osayleiskaava ja läheiset tuulivoimahankkeet voivat muodostaa keskenään esim. luonnonympäristöön ja ekologiseen verkostoon kohdistuvia yhteisvaikutuksia. Näiden yhteisvaikutusten arviointi kaavan jatkosuunnittelussa on tärkeää.

Lausunnon tiivistelmä

Luonnonvarakeskus näkee, että viereisen Talaskankaan osalta Natura-arviointi on tärkeä. Suomenselän metsäpeurojen kesäalueiden laajentuminen Pyhäntältä Oulujärven eteläpuolitse kohti Kainuun metsäpeuraosakannan elinaluetta on tärkeää mahdollistaa turvaamalla häiriövapaita elinympäristöjä, etenkin Natura- ja luonnonsuojelualueita ja niiden välisiä yhteyksiä. Luke näkeekin tärkeäksi huomioida kaavan jatkosuunnittelussa erityisesti mahdolliset häiriövaikutukset Talaskankaan Natura-alueelle ja sen kytkeytyvyyden varmistamisen. Luonnonvarakeskus näkee, kuten kaavaselostuksessa tuodaan esille, että tässä tarkasteltava osayleiskaava ja läheiset tuulivoimahankkeet voivat muodostaa keskenään esim. luonnonympäristöön ja ekologiseen verkostoon kohdistuvia yhteisvaikutuksia. Näiden yhteisvaikutusten arviointi kaavan jatkosuunnittelussa on tärkeää.

VASTINE

Kaavaselostusta täydennettiin.

Jatkosuunnittelussa alueelle mahdollisesti sijoittuvan hanketoimijan YVA-menettelyssä arvioidaan toiminnan vaikutuksia Natura-alueeseen.

Mielipiteet

Mielipiteitä toimitettiin niin sähköpostitse, suullisesti kuin verkossa julkaistun kyselylomakkeen kautta. Kyselylomakkeella saatiin mielipiteisiin on laadittu yhteisvastine.

Huomioitavaa: mielipiteistä on poistettu henkilötiedot yksityisyyden suojaamiseksi.

MIELIPIIDE	VASTINE
Vuolijoen Reserviläiset ry 14.4.2025	
<p>Vuolijoen Reserviläiset ry kiittää Kajaanin kaupunkia mahdollisuudesta lausua Otanmäki – Humpinsuo osayleiskaavaluonnoksesta ja seuraavaa:</p> <p>Ampumarata</p> <p>Kaava-alueelle sijoittuu Otanmäen ampumarata. Vuolijoen Reserviläiset ry:n toiminta on riippuvainen Otanmäen ampumaradan olemassa olost. Reserviläisyhdistyksen toiminnasta valtaosa keskittyy sovelletun reserviläisammunnan (SRA) harjoitusten ja kilpailujen järjestämiseen, sekä jäsenistön ampumataidon ja kuntotason ylläpitämiseen. Reserviläistoiminnan suosio on kasvanut myös Vuolijoella, jossa yhdistyksen jäsenmäärä on noussut merkittävästi vuoden 2022 jälkeen.</p> <p>Reserviläisammunnassa tarvitaan pistooli-, kivääri- ja haulikkoratoja. Ampumaradan merkitys alueen ja reserviläistoiminnalle on huomattava. Alueella ei ole muita ampumaratoja, joissa usean ampujan olisi mahdollista harjoitella yhtä aikaa. Myöskään toiminnalliselle reserviläisammunnalle ei ole puitteita Vuolijoen alueella.</p> <p>Vuolijoen Reserviläiset ry katsoo, että Otanmäen ampumaradan toimintaedellytykset tulee säilyttää vähintään nykyisellä tasolla. Kaavoituksella ei tule rajoittaa tai heikentää reserviläisammunnan mahdollisuuksia. Kaavoituksessa on otettava huomioon riittävät suojaetäisyydet koilliseen suuntautuvan haulikkoradan ja kaakkoon suuntautuvien kivääri- ja pistooliratojen taustalla. Kaavoituksella ei tule rajoittaa toimintaa ampumaradalla, jonka käyttöä säätelee ympäristölupa.</p>	<p>Ampumarata on osoitettu kaavassa omalla kaavamerkinnällään (EA) ja näin voidaan osaltaan turvata sen käyttötarkoitus ja kehittymismahdollisuudet myös jatkossa. Ampumaradan ympärille on osoitettu riittävä maa- ja metsätalousalue toiminnan suojavyöhykkeeksi. Ampumaradasta koilliseen osoitettua TY-1-alueen rajausta ja ajoyhteyttä on muutettu ehdotukseen huomioiden toimintojen turvaetäisyydet.</p>
Otanmäen metsästäjät 15.4.2025	
<p>Hyvät Kajaanin kaupungin päättäjät,</p> <p>Haluamme tuoda esiin Otanmäen ampumaradan merkityksen,</p> <p>Ampumarata on merkittävä tekijä Otanmäen kylälle, paikalliselle riistanhoitoyhdistykselle sekä Vuolijoen metsästysseuroille. Hyvin hoidettu ja asianmukaisesti käytetty rata tarjoaa korvaamattoman harjoitteluympäristön, jossa metsästäjät voivat ylläpitää ja kehittää ampumataitojaan turvallisesti ja vastuullisesti. Otanmäen kyläyhteisölle sekä Vuolijoen metsästysseuroille rata on merkittävä harrastuspaikka.</p> <p>Riistanhoitoyhdistyksen näkökulmasta ampumarata on tärkeä osa koulutustoimintaa. Radan avulla järjestetään ampumakokeita, valvotaan metsästyslain vaatimusten täyttymistä ja tarjotaan koulutuksia uusille metsästäjille. Tämä tukee riistanhoidon ja metsästyksen turvallisuutta sekä varmistaa, että harrastusta voidaan jatkaa vastuullisesti myös tulevaisuudessa.</p> <p>Vuolijoen metsästysseuroille rata on paitsi harjoittelupaikka myös yhteisöllinen kohtaamispaikka, joka vahvistaa sosiaalisia suhteita. Se mahdollistaa kilpailujen, tapahtumien ja koulutustilaisuuksien järjestämisen, vahvistaen alueen</p>	<p>Ampumarata on osoitettu kaavassa omalla kaavamerkinnällään (EA) ja näin voidaan osaltaan turvata sen käyttötarkoitus ja kehittymismahdollisuudet myös jatkossa. Ampumaradan ympärille on osoitettu riittävä maa- ja metsätalousalue toiminnan suojavyöhykkeeksi. Ampumaradasta koilliseen osoitettua TY-1-alueen rajausta ja ajoyhteyttä on muutettu ehdotukseen huomioiden toimintojen turvaetäisyydet.</p>

MIELIPIIDE	VASTINE
<p>metsästyskulttuuria ja yhteisöllisyyttä. Ampumarata tuo seuroille mahdollisuuden osallistua aktiivisesti nuorten perehdyttämiseen ja toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen.</p> <p>Yhteenvetona voidaan todeta, että ampumarata on elintärkeä osa paikallista toimintaa, joka palvelee metsästäjiä, yhdistyksiä ja koko kyläyhteisöä monipuolisesti.</p>	
<p>Yksityishenkilö 25.4.2025</p> <p>Omistan [yksilöivä tieto poistettu yksityisyyden suojaamiseksi] kaksi metsäpalstaa. Kiinteistöt ovat: [tieto poistettu]. Pyytäisin, että jättäisitte tuon kaavassa olevan TY-1 alueen, (ainakin omistamani kiinteistöt ja sen pohjoispuolella olevan alueen), kaavan ulkopuolelle. Haluaisin säilyttää omistamani kiinteistöt metsätalouskäytössä.</p> <p>Mikäli tähän tulisi Teollisuusalue, on se mielestäni (ja myöskin osan [nimi] kyläläisten mielestä), liian lähellä asuintaloja.</p> <p>Molempien kiinteistöjeni läpi kulkee kovapohjainen tie, entiselle [nimi]n avolouhokselle. Nyt tuo avolouhos on täynnä vettä. Alue on erittäin hyvä, kyläläisten virkistyskäytössä. Kesällä avolouhosta käytetään mm. uintipaikkana ja talvisin tielle tehdään hiihtolatu.</p> <p>Alueella pesii metsäkanalintuja. Myöskin metsämarja ja sienipaikkana, maasto on oivallinen virkistyskäytössä. Alue on hyvin lähellä (kiinni) asutusalueessa ja sinne on tien ansiosta, helppo ja turvallinen mennä.</p> <p>Pyydän, ei kaavavarausta, eikä teollisuusaluetta tähän kulmaan. Kyse on niin pienestä alueesta, että se on helppo jättää minulle metsätalouskäyttöön ja samalla lähialueen asukkaille rauhalliseksi paikaksi virkistyskäyttöön.</p>	<p>Kaavoitettavan alueen rajausta on muutettu mielipiteen huomioonmiksi.</p>
<p>Yksityishenkilö 25.4.2025</p> <p>Moro. eilen siellä otanmäen tilaisuudessa huomattiin vasta, että moottorikelkkareitti oli piirretty tienviereen metsäpalstamme kohdalla.rek.numero[nro poistettu].reitti ei sovellu kyseiselle kohdalle, koska esim. nytkin tuulenkaatoja jotka talvella ajetaan tienvarteen useasta kohdasta tulevan reitin päälle.reitin voi kääntää jo aikaisemmin [nimi] tienvarteen, josta ohjautuu vanhalle reitille.</p>	<p>Yleiskaavalla ei uutta reittiä perusteta. Kaavan ohjeellinen merkintä osoittaa lähinnä yhteystarpeen. Ehdotukseen linjausta on osin tarkistettu.</p>
<p>Yksityishenkilö 27.4.2025</p> <p>Välitän [henkilötieto poistettu] kysymyksen/ajatuksen Otanmäki-Humpinsuo osayleiskaavaan liittyen.</p> <p>Onko Googlen osayleiskaavan alueelta varmistettu mahdolliset maametallin/metallien esiintymät? Eurooppa tarvitsee maametalleja, jota mm. Saksa tarvitsee sotateollisuuteen. Onko Suomella tarvittaessa pakkolonastusoikeus jos ks. esiintymiä ilmenee esimerkiksi kobolttia, graniittia ja litiumia sekä 10 muita ks. alueella?</p>	<p>Tieto välitetty maanomistajalle vastineraportin välityksellä ehdotusvaiheessa.</p>
<p>Suullinen mielipide, yksityishenkilö 28.4.2025</p> <p>Maanomistaja toivoo Suurisuon kokonaisuudessaan kosteikoksi.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

MIELIPIIDE	VASTINE
Yksityishenkilö 29.4.2025	
<p>Mielipiteemme osayleiskaavaluonnoksesta kiinteistömme [tieto poistettu] osalta:</p> <ol style="list-style-type: none"> Haluamme, että kiinteistömme [tieto poistettu] poistetaan kokonaan [nimi]n pohjoispuolella olevasta M-3 alueesta, koska: <ul style="list-style-type: none"> Emme näe järkeväksi sisällyttää osaa kiinteistöstämme osayleiskaavaan. Kiinteistömme on nykyiselläänkin maa- ja metsätalousaluetta ja tulee myös säilymään sellaisena meidän hallinnassamme. Kartassa oleva kulkutie kiinteistöllemme [tieto poistettu] sekä sen viereisille maa- ja metsätalouškiinteistöille on säilytettävä kulkukelpoisena edellä mainitun M-3 alueen länsipuolella olevalla TY-1 alueella ja merkittävä kaavakarttaan. 	<p>Kaavoitettavan alueen rajausta on muutettu mielipiteen huomioonmiksi.</p>
OX2 Finland Oy 5.5.2025	
<p>OX2:lla on esisuunnitteluvaiheessa Ylihongikon aurinko- ja tuulivoimahanke, joka sijaitsee Otanmäki-Humpinsuo osayleiskaava-alueen kaakkoispuolella. Hanke sijoittuu pääosin Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 olevalle Ylihongikon tuulivoima-alueelle (tv-34). Tavoitteenamme on jättää Ylihongikon tuuli- ja aurinkovoimahankkeen kaavoitusaloite vuoden 2025 aikana. Otanmäki-Humpinsuo kaava-alue on osin maakuntakaavan mukaisen tuulivoima-alueen päällä ja rajoittaa siten alueen käyttöä tuulivoimatuotantoon maakuntakaavan mukaisesti.</p> <p>OX2 Green Finland Oy:llä on suunnitelmia toteuttaa tuulivoimaa maakuntakaavan mukaiselle tuulivoima-alueelle. OX2 Green Finlandilla on voimassa Otanmäki-Humpinsuo suunnittelualueen luonnosvaiheen kiinteistöihin kohdistuvia lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin kirjattuja maanvuokraoikeuksia. OX2 Green Finland Oy on allekirjoitetuilla maanvuokrasopimuksilla vuokrannut osasta kiinteistöistä vuokra-alueen tarkoituksenaan suunnitella ja rakentaa alueelle tuuli- ja aurinkovoimapuisto. Vuokrasopimuksessa on sovittu ehdoista, joilla kiinteistönomistaja vuokraa vuokralaiselle tuulivoimaloiden rakennuspaikat sekä muut tuulipuiston toteuttamisen ja toiminnan edellyttämät maa-alueet, mukaan lukien tuulipuiston rakentamisessa ja toiminnassa tarvittavat tie- ja sähkölinja-alueet. Vuokrasopimuksen mukaan vuokra-alueelle sijoittuvien tuulivoimaloiden, teiden, kaapeleiden ja sähköjohtojen sijainti tulee määräytymään laadittavan tuulivoimayleiskaavan mukaisesti.</p> <p>Seuraavassa muutama kaava-alueen rajausta ja kaavamerkintöjä tarkentava esitys, joka mahdollistaa alueen paremman suunnittelun ja käytön huomioiden voimassa olevan maakuntakaavan mukaiset merkinnät sekä maanvuokraoikeudet.</p> <ul style="list-style-type: none"> Esitämme, että Otanmäki-Humpinsuo osayleiskaava-alueen rajausta muutetaan siten, että se huomioi maakuntakaavan mukaisen tuulivoima-alueen paremmin. Esitämme, että "T-res" -merkinnällä olevan alueen kaavamerkintä tulisi rajata pois kaava-alueesta tai vaihtoehtoisesti muuttaa siten, että mahdollistetaan myös tuulivoimarakentaminen tai ei ainakaan suoraan rajoiteta sen jatkosuunnittelua. Suurisuon turvetuotantoalue on kaavaluonnoksessa merkitty "eo" -merkinnällä eli "Ohjeellinen turvetuotannon osa-alue. Turvetuotannon loputtua alueen mahdollisena käyttötarkoituksena voi olla ennallistaminen sekä virkistämisen". Esitämme, että merkintää muutetaan siten, että se mahdollistaa myös muun käyttömuodon, kuten esimerkiksi uusiutuvan energian, tai ei ainakaan suoraan rajoita tai sulje pois sen tyypistä alueen jatkosuunnittelua. 	<p>Kaavoitettavan alueen rajausta on muutettu siten, että Humpinsuon turvetuotantoalue ja eo-osa-aluemerkintä on jätetty pois kaava-alueesta.</p> <p>Kaupunginhallitus on päättänyt, ettei se hyväksy mielipiteessä esitettyä Ylihongikon tuulivoimaosa-alueen osayleiskaavoitusaloitetta 21.1.2025 § 241.</p>
Vapo Terra Oy / Neova Oy 5.5.2025	
<p>Lausunto koskee Neova -konsernin tytäryhtiön Vapo Terra Oy:n omistamia alueita, joita osayleiskaavan alueella ovat eteläisempänä Suurisuolla kt. 205-414-25-1 ja pohjoisempana Humpinsuolla kt. 205-417-10-9.</p>	

MIELIPIIDE

VASTINE

Humpinsuo on Neova Oy:llä turvetuotannossa olevaa Vapo Terra Oy:n omistamaa aluetta, jonka turvetuotanto on päättymässä lähivuosina. Alueella on turvetuotannon ympäristölupa, joka turvetuotannon lisäksi sisältää määräykset käytettävistä vesienjohtamisreiteistä ja vesienkäsittelyrakenteista sekä tuotannon päättyessä jälkihoitoon liittyvistä toimista. Humpinsuon vesienkäsittelyrakenteena on pintavalutuskenttä. Kun turvetuotanto päättyy, niin nykyiset tuotantokentät soveltuvat monenlaisen maankäyttöön.

Aurinkovoima on uusiutuva ja lähes päästötön energiantuotantomuoto. Uusiutuvan energiantuotannon edistäminen on keskeisessä asemassa vihreässä siirtymässä sekä energiaomavaraisuuden ja huoltovarmuuden vahvistamisessa. Uusiutuvan energian tuotannolla on myös myönteisiä vaikutuksia aluetalouteen.

Suomen hallitusohjelman mukaan aurinkovoimainvestoinnit ovat yksi keino tasapainottaa uusiutuvan sähköntuotannon ajallista vaihtelua. Aurinkovoimarakentamista ohjataan maankäytön kannalta sopiville paikoille rakennettuun ympäristöön, turvetuotannosta vapautuneille alueille ja joutomaille. Peltojen ja metsämaan merkittävää käyttöä aurinkovoimaan pyritään välttämään. Aurinkoenergiapuistojen sääntely- ja lupaprosessien yhtenäisyys, joustavuus ja ennustettavuus varmistetaan koko maassa.

Vapo Terra Oy kehittää omistamiaan maa -alueita eri puolilla Suomea tuuli- ja aurinkovoimakäyttöön. Lisäksi hankkeisiin vuokrataan myös muiden maanomistajien maita. Yhtiö kehittää hankkeita itse omille hankealueilleen sekä vuokraa yhtiön omistamia maita muille toimijoille kaupallisten neuvottelujen pohjalta.

Humpinsuolle on tehty tarkastelua sen käyttöön otosta aurinkoenergian tuotantoon. Vapo Terra Oy näkee aurinkoenergian tuotannon ensisijaisena maankäyttömuotona Humpinsuolle turvetuotannon jälkeen.

Humpinsuon turvetuotantoalueelle on osayleiskaavaluonnoksessa maanomistajaa kuulematta ja vastoin maanomistajan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan syksyllä 2024 jättämää lausuntoa merkitty maa- ja metsätalousvaltainen alue, tarkennuksella EO eli ohjeellinen turvetuotannon osa -alue ja turvetuotannon loputtua alueen mahdollisena käyttötarkoituksena on ennallistaminen sekä virkistäytyminen.

Vapo Terra Oy ei hyväksy edellä mainittua merkintää Humpinsuolle. Merkintä ei edusta maanomistajan mielipidettä Humpinsuon jatkokäytöstä turvetuotannon päätyttyä.

Vapo Terra Oy vaatii, että EO-merkintä poistetaan Humpinsuolta ja muutetaan kaavamerkintä sellaiseksi, joka mahdollistaa aurinkovoimahankkeen suunnittelemisen ja luvittamisen Humpinsuon alueelle. Korvaava merkintä voisi olla esim. pelkkä M tai E0-1 tai muu merkintä sillä tarkennuksella, jolla aurinkovoiman kehittäminen alueelle on mahdollinen.

Suurisuolla (ml. Vapo Terran omistama kt. 205-414-25-1) turvetuotanto on päättynyt ja Vapo Terra on vuokrannut omistamansa kiinteistön toiselle toimijalle tuuli- ja aurinkovoiman hankekehitykseen. Tämän hankkeen kehittämisestä vastaa toinen toimija. Vapo Terra näkee myös tämän uusiutuvan energian hankkeen olevan yhteensovitettavissa Otanmäki — Humpinsuon osayleiskaavan kanssa, mutta tämä vaatii yhteistyötä toimijan ja kaavoittajan kesken, esim. ekologisen käytävän osalta.

Vapo Terra Oy ilmaisee kiinnostuksensa kaavahanketta kohtaan koskien omistamiaan alueita ja niiden seuraavaa maankäyttöä turvetuotannon päättyessä. Vapo Terra Oy on valmis myös neuvottelemaan kaupallisiin perusteisiin maakaupoista, mikäli kaavahankkeen käynnistänyt toimija haluaa kehittää aluetta haluamallaan tavalla, jopa nykyistä maanomistajaa kuulematta.

Mikäli yhteistyö kaavoittajan ja maanomistajan kesken ei ole mahdollista, niin vaihtoehtona on kaava -alueen supistaminen siten, etteivät Vapo Terran omistamat Humpinsuon maa -alueet sisälly kaava -alueeseen.

Kaavoitettavan alueen rajausta on muutettu mielipiteen huomioiduksi, siten että Humpinsuon turvetuotantoalue ja eo-osa-alue-merkintä on jätetty pois kaava-alueesta.

Kaupunginhallitus on päättänyt, ettei se hyväksy Ylihongikon tuuli-voimaosa-alueen osayleiskaavoitusaloitetta 21.1.2025 § 241.

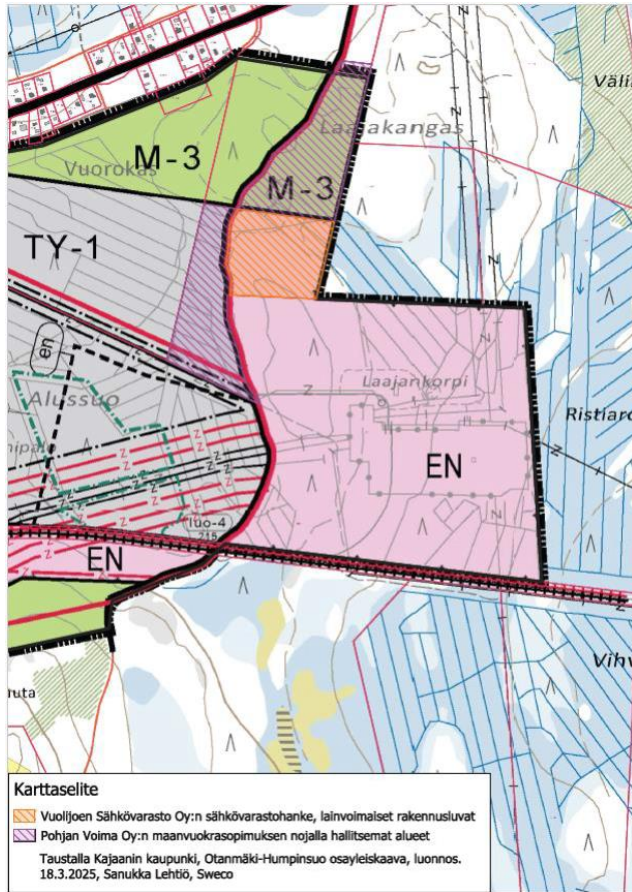

MIELIPIIDE	VASTINE
<p>Tarvittaessa asiassa ryhdytään oikeudellisiin selvittelyihin.</p> <p>Vapo Terra huomauttaa myös, että kaavoituksessa tulee huomioida myös se mahdollisuus, ettei datakeskuksen rakentamisesta synny investointipäätöstä, eikä sitä jostain syystä koskaan rakennetakaan.</p>	
<p>Pohjan Voima Oy 11.8.2025</p>	
<p>Pohjan Voima Oy hallitsee pitkäaikaisen maanvuokrasopimuksen nojalla liitteen 1 mukaisessa kartassa osoitettuja alueita Otamäki-Humpinsuo -osayleiskaavaluonnoksen mukaisella kaava-alueella. Pohjan Voima Oy:n täysin omistama tytäryhtiö Vuolijoen Sähkövarasto Oy kehittää liitteen 1 mukaisessa kartassa osoitetulle pitkäaikaisen maanvuokrasopimuksen nojalla hallitsemalleen alueelle sähkövarastohanketta, jolle on myönnetty lainvoimaiset rakennusluvut.</p> <p>Osayleiskaavaluonnoksessa liitteessä 1 osoitetut alueet on merkitty EN-, TY-1- sekä M-3 -merkinnöillä.</p> <p>Pohjan Voima Oy esittää kirjallisena mielipiteenään seuraavaa:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Pidämme hyvänä, että Vuolijoen Sähkövarasto Oy:n sähkövaraston hankealue on esitetty Otamäki-Humpinsuo -osayleiskaavassa EN-merkinnällä.2. Esitämme, että liitteessä 1 osoitetut Pohjan Voima Oy:n pitkäaikaisen maanvuokrasopimuksen nojalla hallitsevat alueet esitetään Otamäki-Humpinsuo -osayleiskaavassa myös EN-merkinnällä perustuen seuraaviin seikkoihin:<ol style="list-style-type: none">a. Kyseiset alueet sijaitsevat kaavaluonnoksessa jo osoitetun EN-alueen välittömässä yhteydessä;b. Kyseisiä alueita pitkäaikaisen maanvuokrasopimuksen nojalla hallitsevan Pohjan Voima Oy:n tavoitteena olevat maankäyttötavat huomioiden, EN-merkintä on nykyisiä TY-1- sekä M-3 -merkintöjä soveltuvampi; ja c. EN-merkintä kyseisillä alueilla on Pohjan Voima Oy:n näkemyksen mukaan yhdenmukainen Otamäki-Humpinsuo -osayleiskaavan yleisten tavoitteiden kanssa. <p>Pyydämme kunnioittavasti huomioimaan tämän kirjallisen mielipiteen kaavatyössä ja pahoittelemme mielipiteen saapumista myöhässä.</p> <p>Liite 1: karttaote</p>	<p>Humpinmäentien itäpuoli on kaavaehdotukseen osoitettu EN-alueen luontevana jatkeena ja suunnittelutarveratkaisun 205-417-12-237 mukaisesti. Humpinmäentien länsipuolen TY-1-alueelle on mahdollista sijoittaa mielipiteen mukaista toimintaa.</p>

MIELIPIIDE

VASTINE

Verkkolomakkeen kautta toimitetut mielipiteet teemoittain

MIELIPIIDE	VASTINE
Kaava-alueen laajuus	
<p>Osassa mielipiteistä toivotaan kaava-alueen supistamista ja toisissa sen pitämistä ennallaan. Eräs maanomistaja toivoo oman kiinteistönsä poistamista kaava-alueesta.</p>	
Luonto	
<p>Kaavassa pyydetään huomioimaan paremmin seuraavia luontoon liittyviä teemoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kainuun ainutlaatuinen luonto - Ekologiset yhteydet - Susi - Metsäpeura - Suuret petolinnut <p>Turvetuotantoalueesta toivotaan lintukosteikkoa.</p>	<p>Kaava-alueen luontoselvitykset ovat perusteellisesti laadittuna ja yleiskaavan vaikutusten arviointi on tehty sen edellyttämällä tarkkuudella.</p>
Virkistysalueet ja -kohteet	
<p>Virkistysalueiden osoittaminen koetaan positiivisena asiana. Hyvinä kohteina mainitaan mm. ampumarata, Rynnäsen uimaranta ja olemassa oleva pururata/hiihtolatu. Toisaalta joissain mielipiteissä Rynnäsen uimarannan sijaan toivotaan kehitettävään (kaava-alueen ulkopuolella sijaitsevaa) Otanmäen maauimalaa. Mielipiteissä nostetaan esiin se, että myös Oulujärven rannoilla on valmiita uimapaikkoja, eikä Rynnäsen uimapaikkaa kannata välttämättä kehittää virallisena uimarantana.</p> <p>Mielipiteissä toivotaan seuraavanlaisia reittejä tai kulkuyhteyksiä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ladun/kuntoradan yhteyteen lisäreittejä, myös talviajan kävelyreittejä, jotta ihmiset eivät kävele laduilla tai kelkka-reiteillä - retkeily- ja luontopolku Otanmäestä Talaskankaan alueelle - moottorikelkkareitti Seolle <p>Moottorikelkkareittejä esitetään käytettävän lumettomaan aikaan jalankulun ja pyöräilyn reitteinä. Moottorikelkkareitin tulee jatkossakin johtaa Vuorimiehintien tankkausasemalle (joka sijaitsee kaava-alueen ulkopuolella).</p> <p>Alueelle toivotaan observatoriota tähtien tarkkailuun.</p>	<p>Yleiskaavalla ei uusia reittejä suoraan perusteta, kaava ei estä poluston uudistamista MU-alueille tai kelkkareitin toteuttamista kaava-alueen ulkopuoliselle polttoaneen jakeluasemalle.</p>

MIELIPIIDE	VASTINE
Tuulivoima	
<p>Mielipiteissä kysytään läheisten tuulivoima-alueiden tulevaisuudesta ja esitetään huoli siitä, että datakeskuksen myötä kasvava sähkönkulutus päätetään kattaa tuulivoimalla ja että Kajaaniin rakennetaan tämän johdosta runsaasti uusia tuulivoimaloita. Muun muassa suunnittelualueen eteläosaan maakuntakaavassa osoitettu Yli-Hongikon alue nostetaan esiin.</p> <p>Mielipiteissä toivotaan yhteisvaikutusten arviointia suhteessa tuulivoimahankkeisiin. Esiin nostetaan mm. vaikutukset ekologisiin käytäviin. Mielipiteissä toivotaan myös suojaetäisyyksien määrittämistä tuulivoimaa koskien.</p>	<p>Osayleiskaavalla ei osoiteta tuulivoimatuotannolle alueita. Yleiskaavan suhdetta maakuntakaavoituksen voidaan tarkentaa ehdotusvaiheen selostukseen.</p> <p>Kaupunginhallitus on päättänyt, ettei se hyväksy Ylihongikon tuulivoimaosa-alueen osayleiskaavoitusaloitetta 21.1.2025 § 241. Kaavassa on osoitettu ekologisen yhteyden pohjoisreuna ja asiaa avattu kaavaselostuksessa.</p>
Kaivostoiminta	
<p>Mielipiteessä toivotaan vuoropuhelua alueelle sijoittuvien toimintojen yhteensovittamisesta. Esimerkkinä esiin nostetaan kaivostoiminta.</p>	<p>Osayleiskaavalle ei osoiteta kaivostoimintojen alueita. Yleiskaavan suhdetta maakuntakaavoituksen voidaan tarkentaa ehdotusvaiheen selostukseen.</p>
Teollisuustoiminnan vaikutukset asutukselle ja muille toimintoille	
<p>Mielipiteessä nostetaan esiin huoli tulevan toiminnan vaikutuksesta lähiasukkaille. Erityisesti esiin nostetaan Vuorokkaan asuinalue ja sitä lähin teollisuuden reservialue. Toisaalta kiitellään sitä, että Otanmäen kylän ja teollisuusalueen väliin on jätetty suojavyöhyke.</p> <p>Maanomistaja aikoo harjoittaa alueella maa- ja metsätaloutta jatkossakin, eikä näe alueelle osoitettua teollisuuden reservialuumerkintää tarpeellisena.</p> <p>Eräässä mielipiteessä arvioidaan, ettei palvelinkeskusten tai muuntajien melun pitäisi aiheuttaa haittaa asukkaille. Normaalioissa niiden läheisyydessä ei tarvita kuulosuojaimia.</p> <p>Kaava-alueen luoteisosassa oleva autotallialue nostetaan esiin sekä positiivisena että huolettavana asiana. Toisaalta etäisyys muihin toimintoihin koetaan riittävänä, toisaalta ollaan huolestuneita siitä, estyykö toiminta jatkossa. Kysytään, miten liikennöinti autotalleille on tarkoitus jatkossa osoittaa.</p>	<p>Kaavoitettavan alueen rajausta on muutettu mielipiteen huomioimiseksi.</p> <p>Autotalleille johtavaa reittiä ei ole tarkoitus muuttaa kaavoituksen yhteydessä.</p>
Liikenne ja reitit	
<p>Huoli raskaan liikenteen lisääntymisestä alueen olevilla teillä tuodaan esiin useassa mielipiteessä. Potentiaalisesti vaaralliseksi teiksi nimetään Lastaajantie ja Kokkolantie.</p> <p>Mielipiteissä esitetään, että kaavassa osoitettaisiin kevyen liikenteen reitti Vuottolahden ja Otanmäen välille. Välille tarvitaan vähintään leveämpi piennar, mielellään erillinen jalankulun ja pyöräilyn väylä.</p> <p>Eräässä mielipiteessä nimetyille kiinteistölle johtava kulkutie pyydetään esitettävän kaavakartalla.</p>	<p>Kaavaratkaisu ei lisää raskasta liikennettä Otanmäen taajama-alueella tai Rynäsentiellä. Liikennöinti teollisuusalueille on osoitettu valtatieltä ja itäpuolelta teollisuusalueita.</p> <p>Vuottolahden ja kaava-alueen välistä aluetta ei ole tarkoituksenmukaista ottaa mukaan osayleiskaavaan, ja reitin toteuttaminen on</p>

MIELIPIIDE	VASTINE
<p>Teollisuusalueille johtava liikenne toivotaan järjestettävän Kokkolantieltä. Rynäsentielle johtava liikenne tulee puolestaan ohjata tuotantoalueiden kautta, ei kylän läpi. Toivottavana pidetään Kokkolantien nopeusrajoituksen laskemista 80 km/h.</p> <p>Huolena nostetaan esiin Rynäsentien kapeus, nykyinen nopeusrajoitus ja tiellä kulkeva raskas liikenne. Tien ei koeta olevan turvallinen reitti Rynäsen rannalle kaavailulle uimarannalle. Rynäsentien varrelle toivotaan vähintään leveää piennarta, jolla olisi turvallista kulkea jalkaisin ja pyörällä.</p> <p>Rynäsentien, Lastaajantien ja rautatien ylittävän sillan pinnat ovat huonokuntoiset tai ne kuluvat nopeasti nykyisellään liikenteellä.</p> <p>Mielipiteessä kysytään, estyykö pääsy kokonaan Vuorokkaan asuinalueen luoteispuoleiselle alueelle. Kartalla osoitetussa kohdassa on metsäautotie.</p>	<p>mahdollista ilman, että sitä kaavalla osoitetaan. Uusi jalankulun ja pyöräilyn reitti Kokkolantien varteen osoitetaan kaavaehdotukseen.</p> <p>Kaavoitettavan alueen rajausta on muutettu mielipiteen huomioimiseksi.</p>
<p>Elinvoima</p> <p>Mielipiteissä tuodaan esiin seudun elinvoiman vahvistuminen positiivisena vaikutuksena. Samalla huomautetaan, että alihankintaketjujen hakeminen on hyvä aloittaa hyvissä ajoin, jotta paikalliset yritykset ehtivät prosessiin mukaan. Mielipiteessä toivotaan, että Kajaanin kaupunki ottaisi isomman roolin yritysten tukemisessa.</p> <p>Muutamassa mielipiteessä kerrotaan, että mielipiteen jättäjä on kiinnostunut tekemään yhteistyötä tai työskentelemään alueella tai sen läheisyydessä.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Ampumarata</p> <p>Ampumaradan toiminnan mahdollistaminen nähdään tärkeänä asiana.</p>	<p>Ampumarata on osoitettu kaavassa omalla kaavamerkinnällään (EA) ja näin voidaan osaltaan turvata sen käyttötarkoitus ja kehittämismahdollisuudet myös jatkossa. Ampumaradan ympärille on osoitettu riittävä maa- ja metsätalousalue toiminnan suojavyöhykkeeksi. Ampumaradasta koilliseen osoitettua TY-1-alueen rajausta ja ajoyhteyttä on muutettu ehdotukseen huomioiden toimintojen turvaetäisyydet</p>